

Plan upravljanja destinacijom Cernik

Zagreb, lipanj 2025.

Projekt:	Plan upravljanja destinacijom Cernik
Naručitelj:	Turistička zajednica općine Cernik
Izvršitelj:	Institut za turizam, Zagreb
Autori:	dr. sc. Ivo Beroš dr. sc. Snježana Boranić Živoder dr. sc. Jasenka Kranjčević dr. sc. Danijela Unić dr. sc. Izidora Marković Vukadin dr. sc. Luka Valožić dr. sc. Mira Zovko
Naslovnica:	Aleksandar Freudenreich, 1972.
Mjesto i datum:	Zagreb, lipanj 2025.

Sadržaj

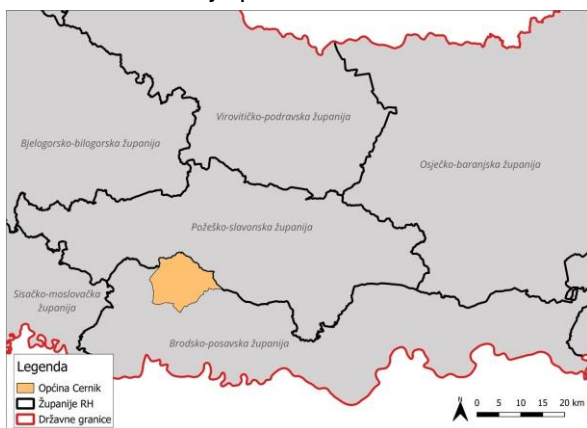
1. Polazište	4
2. Profil destinacije	7
2. Analiza stanja	9
2.1. Turistička kretanja	10
2.2. Resursna i atrakcijska osnova	14
2.3. Javna turistička infrastruktura	22
2.5. Komunalna i prometna infrastruktura	23
2.6. Prostorno planska obilježja	25
2.7. Analiza stanja digitalizacije	29
2.8. Analiza stanja pristupačnosti osobama s posebnim potrebama	30
2.9. Analiza stanja i potreba ljudskih resursa	30
2.10. Analiza stanja komunikacijskih aktivnosti	30
2.11. Pregled tržišnih trendova	31
3. Pokazatelji održivosti.....	34
3.1. Obvezni pokazatelji održivosti	34
3.2. Specifični pokazatelji.....	41
4. SWOT analiza	44
5. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima.....	47
5.1. Načela i vizija razvoja turizma	47
5.2. Ciljevi razvoja turizma	48
5.3. Strateški pravac i prioriteti	50
5.4. Mjere i aktivnosti	52
6. Smjernice i preporuke za dionike razvoja i praćenje implementacije plana	60
7. Popis projekata	62
8. PRILOZI	67
Prilog 1. Stavovi lokalnog stanovništva o razvoju turizma	67
Prilog 2. Popis zaštićenih kulturnih dobara	69
Prilog 3. Sažetak Plana upravljanja destinacijom Cernik	70

1. Polazište

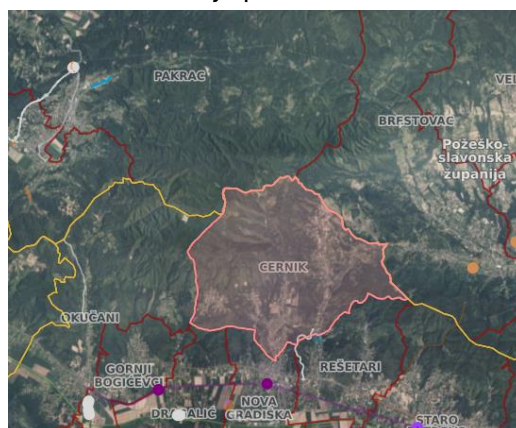
Osnovni cilj plana upravljanja destinacijom Cernik je osigurati dokument za planski razvoj održivog turizma. Uporište Plana su važeći strateški dokumenti razvoja turizma u Općini te zakonski okvir (Zakon o turizmu, NN 156/23) koji određuje donošenje dokumenta koji će odrediti smjer razvoja i poticati suradnju i koordinaciju među dionicima u destinaciji.

Općina Cernik, formirana 1993. godine, nalazi se unutar Brodsko-posavske županije, u njenom južnom dijelu između planine Psunj te Požeškog i Diljskog gorja na sjeveru i rijeke Save na jugu. Od grada Zagreba Cernik je udaljen 150 km, od Osijeka 80 km, a od Slavonskog Broda oko 50-ak km. Prostire se na površini od oko 127 km² i u svom sastavu ima 11 naselja: Baćin Dol, Banićevac, Cernik, Giletinci, Golobrdac, Opatovac, Opršinc, Podvrško, Sinlije, Šagovina Cernička i Šumetlica.

Slika 1.1. Položaj općine Cernik

Slika 1.2. Položaj općine Cernik

Općinu krasi slikovita i očuvana priroda lijepih vizura i krajolika, bogata i zanimljiva povijest i kultura života i rada. Prvi pisani dokumenti o Cerniku sežu u 14. stoljeće i od tada do danas, različita i zanimljiva povijesna događanja ostavila su brojne tragove. Od vremena kada su Cernik osvojili Turci, do vremena kada se gradio franjevački samostan pa sve kroz vremena industrijskog razvoja kada su se koristila rudna i drvena bogatstva.

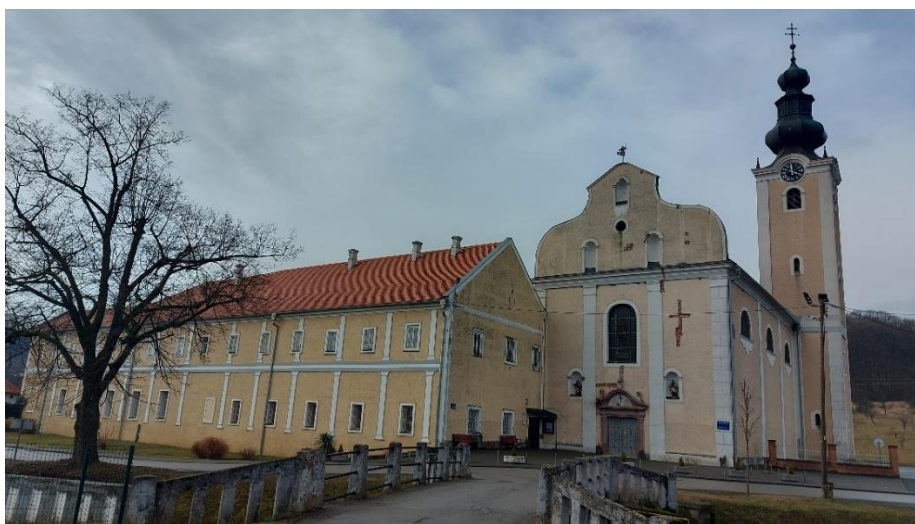
Na sjevernom dijelu Općine koji obuhvaća južne dijelove Psunja, prostiru se šume kroz razvedenu konfiguraciju uzvisina i udolina. S druge strane, južni dio je više ravničarski i u tom su dijelu nastajala naselja. Klima je umjerena kontinentalna s nešto oštrijim zimama i vrućim ljetima. Gorski reljef s kojim je Općina okružena utječe na količine padalina što pogoduje poljoprivrednoj proizvodnji, posebno voćarstvu. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine u općini Cernik živi 2972 stanovnika, što je za oko 11 % manje u odnosu na 2001. godinu.

Ovaj Plan upravljanja destinacijom sastavljen je nekoliko cjelina, sukladno Pravilniku o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (NN 112/2024). U prvom dijelu obuhvaća analizu stanja koja je potrebna kako bi se dobile cjelovite informacije potrebne za izradu SWOT analize te definiranje smjera razvoja turizma. Također su izračunati pokazatelji održivosti kako bi

se dobio uvid utjecaja turizma na sve aspekte okolišnih, društvenih i gospodarskih segmenata razvoja. Potom slijedi definiranje razvojnog smjera, načela, vizija i ciljeva razvoja turizma s razvojnim mjerama i aktivnostima. Oni su rezultat analize stanja te provedene radionice s dionicima razvoja na kojem su se prikupili stavovi i razmišljanja onih koji sudjeluju u kreiranju turističke ponude u općini Cernik i koji trebaju biti nositelji daljnjih aktivnosti.

U okviru smjernica i preporuka dane su daljnje smjernice za djelovanje jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice i drugih dionike u turizmu, vezano uz njihove zadaće i poslove za koje su zadužene. Dokument završava popisom projekata koji je usuglašen s dionicima razvoja, a koji će po usvajanju ovog plana biti proslijeđen u bazu nadležne javne uprave, odnosno, Ministarstva turizma i sporta.

PROFIL DESTINACIJE

2. Profil destinacije

CERNIK	
Lokacija	Cernik je smješten u zapadnom dijelu Brodsko-posavske županije. Okružuju ga općine Okučani, Dragalići, Rešetari i grad Nova Gradiška.
Geografska obilježja destinacije	Općina Cernik obuhvaća dvije karakteristične cjeline: - ravničarsko područje u kontaktu prema gradu Nova Gradiška s naseljima Cernik, Giletinci, Šumetlica i Bačin Dol - brdsko područje (južne padine Požeške gore) s naseljima Golobrdac, Podvrško, Sinlije, Opršinac, Baničevac, Opatovac i Cernička Šagovina.
Broj stanovnika	2972 prema popisu iz 2021. godine
Klimatska obilježja	Umjereno kontinentalna klima s vrućim i suhim ljetima, hladnim zimama. Proljeće i jesen obilježavaju umjerene temperature. Klima je pogodna za poljoprivredu.
Prometna povezanost	Regionalnim cestama Cernik je dobro povezan s gradovima Slavonskim Brodom i Osijekom. U blizini prolazi autocesta A3 s najbližim izlazom u Slavonskom brodu. Županijskim cestama dobro je povezan sa susjednim naseljima.
Udaljenost od glavnih emitivnih tržišta	Od glavnih emitivnih tržišta, Cernik je od Zagreba udaljen oko 150 km, od Osijeka 80 km. Sa stranim tržištima i zemljama u okruženju Cernik je dobro cestovno povezan (Budimpešta 400 km, Beograd 260 km, Ljubljana 290 km)
Broj noćenja i dolazaka turista	Broj noćenja turista (2024. godina): 500 Broj dolazaka turista (2024. godina): 218
Turistički kapaciteti	Ukupno 72 ležaja u 5 smještajnih kapaciteta
Ugostiteljski sadržaji	Restoran Barun
Glavne turističke atrakcije	Crkva sv. Petra s franjevačkim samostanom Crkva sv. Leonarda Srednjovjekovni grad Cernik Turističko izletište Strmac Manifestacije: Srednjovjekovni grad Cernik, Dani cerničkog portugisca, Sačuvajmo stare sorte Ćuptet – autohtoni gastronomski proizvod Ribičko jezero Orašje
Glavni turistički proizvodi	Kulturni turizam, vjerski turizam, aktivan boravak u prirodi – planinarenje i pješačenje, izletnički turizam
Turistička infrastruktura	Planinarske i pješačke staze, izletište, dvorac, turistička signalizacija

ANALIZA STANJA

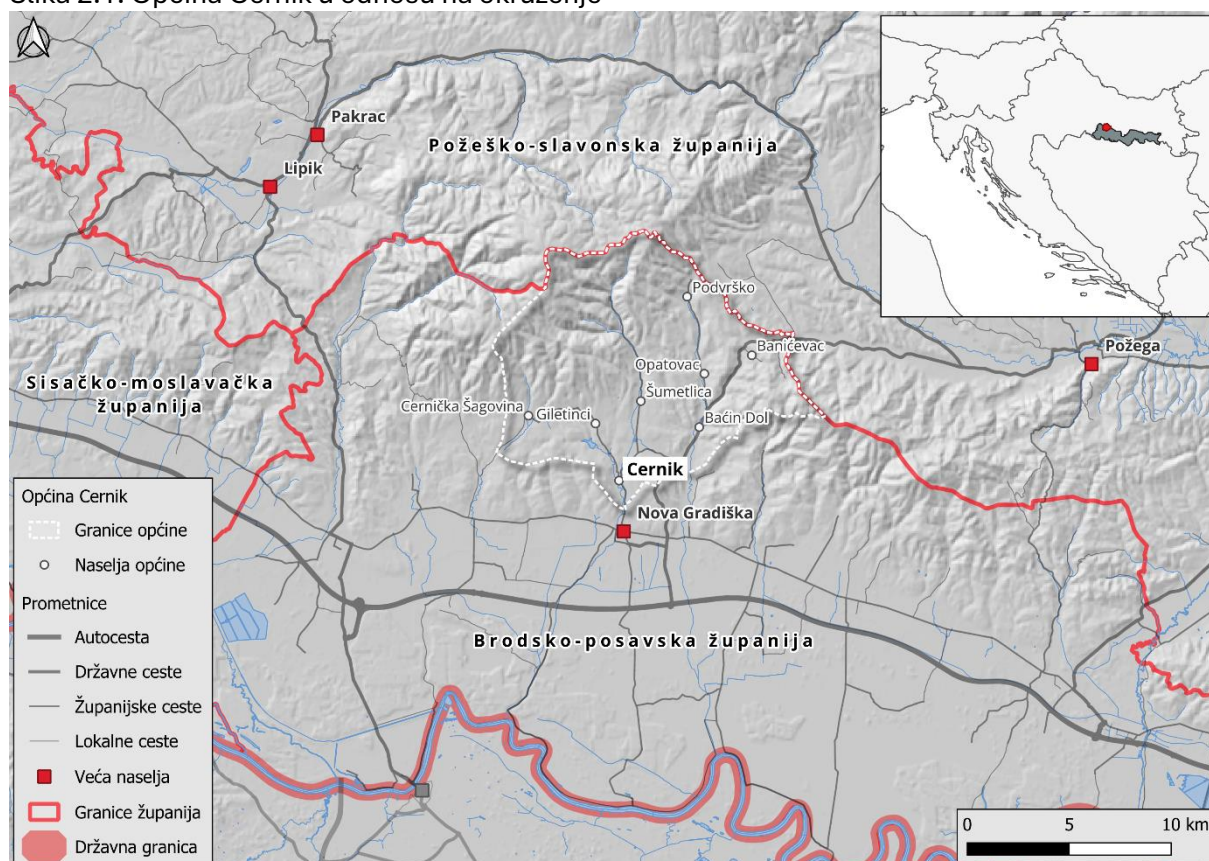

2. Analiza stanja

U analizi stanja polazi se od obilježja turističkih kretanja u općini Cernik i analize resursne i atrakcijske osnove koja predstavlja temelj za razvoj turističkih proizvoda i time uvelike određuje smjer razvoja, tržišta i tržišne segmente koje Cernik kao turistička destinacija može privlačiti. Potom se analizira javna turistička infrastruktura, komunalna i društvena infrastruktura, prostorno-planska obilježja, stanje digitalizacije, analiza stanja pristupačnosti osobama s posebnim potrebama, stanje i potrebe ljudskih resursa, stanje komunikacijskih aktivnosti te se daje pregled tržišnih trendova relevantnih za razvoj turizma u Cerniku.

Slika 2.1. Općina Cernik u odnosu na okruženje

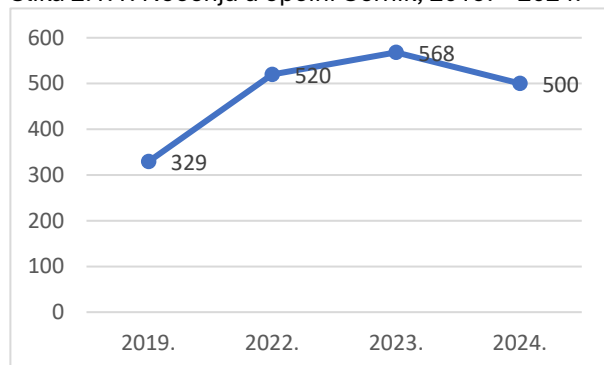

Izvor: Institut za turizam

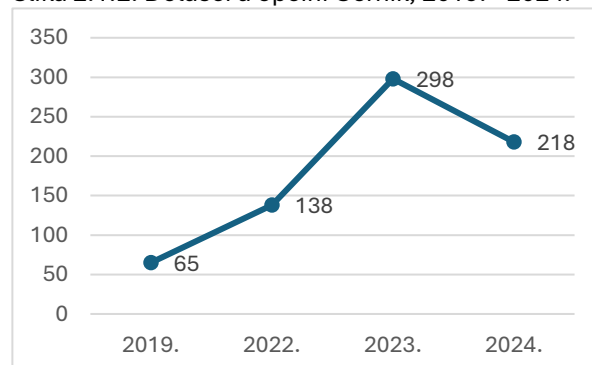
2.1. Turistička kretanja

U nastavku se daje kratki pregled turističkih kretanja u općini Cernik u posljednjih šest godina. Promatra se 2019. kao godina prije zdravstvene krize, u 2020. i 2021. godini globalno su gotovo potpuno zaustavljena turistička kretanja pa se te godine ne prikazuju.

Slika 2.1.1. Noćenja u općini Cernik, 2019. – 2024.

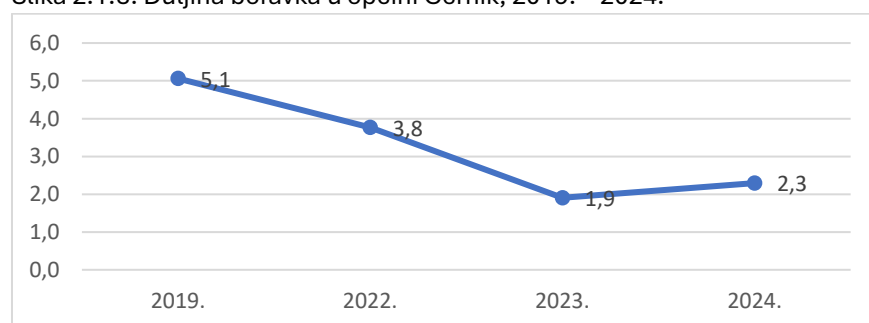
Slika 2.1.2. Dolasci u općini Cernik, 2019. - 2024.

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

U općini Cernik je 2024. godine ostvareno ukupno 500 noćenja, a u odnosu na prethodnu godinu to predstavlja lagani pad od 12 %. Kad je riječ o dolascima u 2024. godini ostvareno je 218 dolazaka. Međutim, ovdje svakako treba imati na umu da se u Cerniku ostvaruju veći brojevi jednodnevnih posjetitelja posebno u vrijeme održavanja manifestacija. Ova statistika se ne prati, ali prema procjenama u vrijeme održavanja manifestacija Cernik posjeti više tisuća ljudi. Najveću manifestaciju 'Srednjovjekovni grad Cernik' posjeti oko 3000 posjetitelja, a početkom ožujka kada se organiziraju 'Dani cerničkog portugisca' u Cerniku je 100 izlagača i oko 1000 posjetitelja.

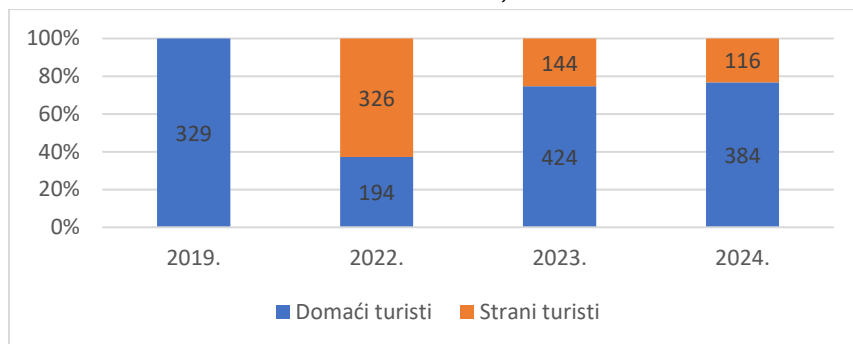
Slika 2.1.3. Duljina boravka u općini Cernik, 2019. – 2024.

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

U općini Cernik je 2024. godine ostvareno ukupno 500 noćenja. U odnosu na prethodne dvije godine riječ je o blagom padu, a u odnosu na 2019. godinu rastu od 52 %. Međutim, duljina boravka u 2024. godini bila je 2,3 dana, što je nešto više od prethodne 2023. godina, ali i znatno manje od 2019. godine kada je duljina boravka bila čak 5,1 dan.

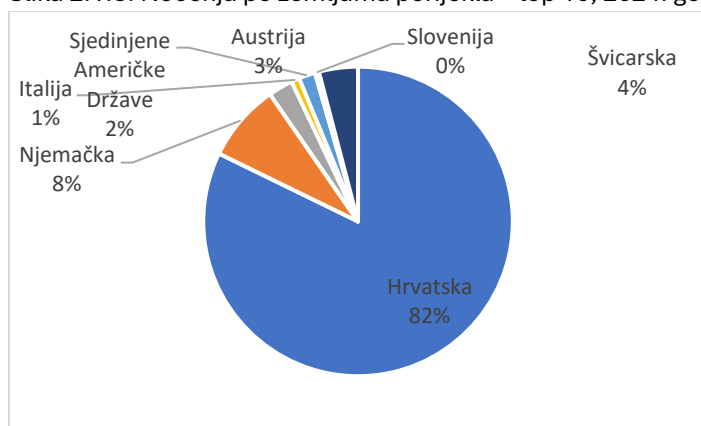
Slika 2.1.4. Odnos domaćih i stranih turista, 2019. – 2024.

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

U ukupnoj strukturi gostiju prevladavaju domaći gosti koji su u 2024. godini činili 77 % turističke potražnje.

Slika 2.1.5. Noćenja po zemljama porijekla – top 10, 2024. godina

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

Promatrano po zemljama porijekla, među prvih 10 zemalja glavninu čine domaći gosti, a od stranih gostiju najbrojniji su u 2024. godini bili gosti iz Njemačke, Švicarske i Austrije.

Tablica 2.1.1. Noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta, 2019. -2024.

Vrsta	2019.	2022.	2023.	2024.
Hoteli				
Kampovi				
Privatni smještaj			29	116
Hostel		118	254	248
Prenočište				
Soba za iznajmljivanje	20	55	70	16
OPG		321	19	
Apartmani, kuće za odmor	309	26	175	120
Ostalo			21	
Ukupno	329	520	568	500

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

Najviše noćenja po vrstama smještaja u 2024. godini ostvareno je u hostelu, potom u apartmanima i kućama za odmor te privatnom smještaju. Nisu ostvarena noćenja u hotelima, kampovima, prenoćistima i OPG-ovima.

Kapaciteti

U nastavku se daje pregled kapaciteta prema vrstama smještaja, kategoriji i iskorištenosti.

Tablica 2.1.2. Kreveti po vrstama smještaja, 2019. – 2024.

Vrsta smještaja	Ukupno kreveta			
	2019.	2022.	2023.	2024.
Privatni smještaj			4	4
Hostel		43	43	43
Soba za iznajmljivanje		8	8	8
OPG		11		
Apartmani, kuće za odmor	4	4	17	17
Ostalo			4	
Ukupno	4	66	76	72

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

Najveći udio kapaciteta, gledano u ležajevima, nalazi se u hostelima (59,7 %), potom u apartmanima i kućama za odmor (23,6 %). Rast kapaciteta posljednjih pet godina ponajviše se odnosi na rast broja kreveta u apartmanima i kućama za odmor.

Tablica 2.1.3. Vrste smještaja i iskorištenost u danima po kategorijama, 2019. - 2024.

Vrsta smještaja	Ukupno kreveta				Broj objekata				Iskorištenost			
	2019.	2022.	2023.	2024.	2019.	2022.	2023.	2024.	2019.	2022.	2023.	2024.
Privatni smještaj												
3*			4	4			1	1			7,3	29,0
Hostel												
Nema		43	43	43		1	1	1		2,7	5,9	5,8
Soba za iznajmljivanje												
3*		8	8	8		1	1	1		6,9	8,8	2,0
OPG												
4*		11				1				29,2		
Apartmani, kuće za odmor												
4*	4	4	4	4	1	1	1	1	82,3	6,5	4,0	4,0
Nema			13	13			1	1			13,7	8,0
Ostalo												
4*			4				1				5,3	

Izvor: baza eVisitor, obrada Instituta za turizam.

Gledano po kategoriji smještaja, najveći udio smještaja nema kategoriju (59,7 % smještaja - hosteli), manji dio apartmana i kuća za odmor ima kategoriju od 4 zvjezdice (5,6 % u ukupnom smještaju). Najveću iskorištenost po danima ostvaruje privatni smještaj (29 dana).

2.2. Resursna i atrakcijska osnova

Turistička resursno-atrakcijska osnova temelj je za formiranje turističkih proizvoda i motiviranje posjeta općine Cernik koji raspolaže specifičnom i vrijednom resursno-atrakcijskom osnovom, kako prirodnom baštinom, tako i antropogenom baštinom. Za sada postoji značajan broj prepoznatih atrakcija ali potrebno je uložiti napore za prihvata posjetitelja, a još je više onih koje usprkos svom potencijalu nisu u punoj turističkoj funkciji. U nastavku se daje sažeti prikaz turističke resursno-atrakcije osnove u općini Cernik.

Prirodna baština

Domena	Resursi/Atrakcije	Privlačni potencijal	Turistička valorizacija
Krajolik	– Unutar ravničarskog dijela na nadmorskim visinama od 100 do 200 metara izdvaja se prostor podalje od Save, kojeg uglavnom prekrivaju poljoprivredne površine, hrastove šume i pašnjaci – Podnožja gora bliža savskoj ravnici prekrivaju vinogradi, voćnjaci, livade i šumarci, a više dijelove prekrivaju guste šume, pretežito bukove – Naselja se uglavnom prostiru na prijelazu iz brdovitog prostora u ravnice, u kojem je najveće naselje Cernik	– Srednji	– Niska valorizacija brežuljkastih prostora za ruralni / vinski turizam – Niska valorizacija ravničarskih prostora za cikloturizam i brdskih prostora za pješaćenje i planinarenje
Klima	– Umjereno kontinentalna klima s blagim zimama i toplim ljetima – Srednja godišnja temperatura iznosi 10,4 °C, najtopliji mjesec srpanj u prosjeku ima 20,4 °C, a najhladniji siječanj -2,4 °C, ali su sve češći temperaturni ekstremi u ljetnim mjesecima s maksimumom iznad 30 °C – Prosječna godišnja količina padalina kreće se od oko 820 mm na zapadu do 770 mm na istoku Županije – Izdvajaju se dva maksimuma u količini padalina, prvi s krajem proljeća i drugi u jesenskom razdoblju, uz trend smanjenja ukupne količine padalina – Broj vedrih dana godišnje kreće se oko 60, a dana sa snježnim pokrivačem oko 30, uz trend smanjenja iz godine u godinu	– Srednji	– Niska valorizacija blage klime za aktivnosti na otvorenom prostoru
Planine i gore	– Tri šumovite gore pogodne za planinarenja s mnogo označenih, ali i neoznačenih staza – Psunj – Najvažniji je 984 metara nad morem visoki Psunj kao najviša gora u Slavoniji, s planinarskim domom Strmac – od pojedinačnih potencijalnih atrakcija u gorskim prostorima ističe se šuma Muški bunar na Psunju	– Srednji	– Srednja razina valorizacije Psunja

Domena	Resursi/Atrakcije	Privlačni potencijal	Turistička valorizacija
Rijeke i jezera	– Većina manjih nizinskih vodotoka bogata je šaranima, smuđevima, somovima i amurima, dok je Šumetlica poznata po pastrvama – Posjetitelje privlače jezera Bačica i Orašje kod Cernika	– Srednja	– Srednja razina valorizacije
Biljni i životinjski svijet	– Južne obronke Psunja prekrivaju prirodne bukove šume, osobito na predjelu Muški bunar na Psunju	– Srednji	– Srednja razina valorizacije izvornih šumskih prostora
Kultivirani okoliš	– Područje oko Strmca Šumetlice	– Srednji	– Srednja razina valorizacije zbog malog broja stalno otvorenih kušaonica – Srednja razina zbog razmjerno malog broja životinja i uredenosti
	– Posebni rezervat šumske vegetacije Muški bunar – prašuma hrasta kitnjaka i bukve, stara između 200 i 300 godina smještena blizu najvišeg vrha Psunja na visinama između 750 i 800 metara nad morem. Površina mu iznosi 59 ha, a na lokalitetu je postavljena infoploča	– Srednji	– Srednja razina turističke valorizacije

Izvori: Strategija razvoja turizma i marketinški plan za Brodsko-posavsku županiju do 2030. godine i <https://natura-slavonica.hr>.

KULTURNA BAŠTINA			
Domena	Resursi/Atrakcije	Privlačni potencijal	Turistička valorizacija
Važnija naselja i zaštićene kulturno-povijesne cjeline	- Izletište Strmac – pogodno za sve vrste rekreacije zbog ugodne temperature, klime i mješovite šume (bjelogorica i crnogorica) i dovre prometne pristupačnosti; izgrađeno kupalište, sportska igrališta, planinarski dom; zbog svoje povijesne važnosti i tradicije (nekad bolnica za plućne bolesti te ljetovalište s hotelom) potrebno ga je revitalizirati - Srednjovjekovni grad Gračanica-Lehowacz - zaštićeno je kulturno dobro upisano u registar zaštićenih kulturnih	- Visoki (s realizacijom projekta) - Srednji	- Srednja razina turističke valorizacije - Srednja razina turističke valorizacije

	dobara Republike Hrvatske (započeti zaštitni konzervatorski radovi) te je danas najsačuvanija srednjovjekovna utvrda u široj okolici iz toga doba; okrugla građevina opasana opkopom na kojoj dominira obrambena kula, smještena na najvišoj uzvisini cerničkog kraja				
	- Ruševine grada Podvrško s grobljem - zaštićeno kulturno dobro; nalazi se na zapadnom izlazu iz sela Podvrško; radi se o blagom platou na kojemu se nalaze ostaci kule koju spominje Đ. Szabo; na lokaciji mjesnog groblja nađene su kosti i srednjovjekovna keramika, što upućuje na mogućnost postojanja nekadašnje srednjovjekovne nekropole	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Dvorac Marković-Kulmer – zaštićeno kulturno dobro; podignut na mjestu nekadašnje srednjovjekovne tvrđave koja je u vrijeme vlasnika plemićke obitelji Marković uređena u baroknom stilu te prerasta u plemićki dvorac; posljednji vlasnik Kulmer; uz barokni stil, zadržao se i srednjovjekovno renesansni izgled, četverokutni tlocrt s unutrašnjim dvorištem i okruglim kulama na uglovima	- Niski (aktualno stanje)	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Utvrda Šagovina – na području naselja Cernička Šagovina, selo sjeverozapadno od Cernika, spominje se u 13. st. kao posjed i utvrda Šag; zapaljena i kasnije razorena pri odlasku Turaka iz Slavonije	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke
Sakralna baština	- Crkva sv. Petra s franjevačkim samostanom u Cerniku - zaštićeno kulturno dobro – samostan poznat po knjižnici od nekoliko tisuća knjiga, pri njemu otvoreni Galerija suvremene umjetnosti, Muzej arheoloških iskopina iz Svete Zemlje i mali zoološki vrt	- Visok	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Kapela sv. Marije Magdalene s križem, Baćin Dol – zaštićeno kulturno dobro; izgrađena zidana crkva u središtu sela Baćin Dol, posvećena sv. Mariji Magdaleni, a slavi se i sv. Blaž (ranije postojale u selu dvije drvene kapele posvećene tim svecima)	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Crkva sv. Leonarda (Linarta) pokraj Cernika – na južnim obroncima Psunja; godinama prepuštena propadanju kad se	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke

	2000. godine obnavlja; pokraj crkve se nalazi zdenac, tzv. vrelo čudotvorne vode koja liječi razne bolesti, slijepe i gluhe				
	- Kapela sv. Mateja s križem, Giletinci - temeljita obnova bila je 2009.; crkva posvećena sv. Mateju apostolu	- Niski	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- U sklopu KUU Cernik djeluje ženska pjevačka skupina, koja bilježi brojne uspjehe i nagrade. Također KUU Cernik posebnu pozornost poklanja ispravnom scenskom oblačenju, tako da Udruga posjeduje vlastite narodne nošnje za sve spomenute točke	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Lovačka udruga Srnjak ima dugu tradiciju djelovanja, a upravlja lovištem na području općine Cernik koje obuhvaća površinu od 4500 ha	- Srednji	- Srednja razina valorizacije		turističke
Kultura života i rada	- Udruga vinogradara i voćara Cernik osnovana je početkom 2009. godine na inicijativu vinogradara i voćara s područja općine, a u svrhu lakšeg postizanja zajedničkih interesa te razvoja i unapređenja vinogradarstva, vinarstva i voćarstva na području općine Cernik	- Srednja	- Srednja razina valorizacije		turističke
	- Gastronomska tradicija – bogata i jedinstvena slavonska kuhinja u kojoj veliku ulogu imaju proizvodi od crne svinje, suhomesnati proizvodi (kulin), riječna riba (fiš paprikaš), pekmez, med itd. U Novoj Gradiški otvoren je Slavonski dućan koji distribuira proizvode 55 proizvođača, a domaći proizvodi mogu se kupiti i od obiteljskih poljoprivrednih i turističkih gospodarstava na pragu	- Srednji	- Niska razina valorizacije		turističke
	- Srednjovjekovni grad Cernik – cjelodnevna manifestacija, održava se u ranojesenskom razdoblju pored dvorca Marković-Kulmer; kroz zabavni sadržaj, vizualno te gastronomski (viteške borbe, stari zanati, okusi autohtonih domaćih jela) prikazuje se bogata povijest Cernika	- Visoki	- Visoka razina valorizacije		turističke
Manifestacije	- Dani cerničkog portugisca – održava se u listopadu u organizaciji Udruge voćara i vinogradara s ciljem popularizacije mladog crnog vina - cernički portugizac; održava se kao tradicionalna zabava uz tamburaše te običaje krštenja mošta i sl.	- Visoki	- Visoka razina valorizacije		turističke

- Sačuvajmo stare sorte - Udruga voćara i vinogradara u ožujku organizira manifestaciju na kojoj se može naučiti o vrijednosti i sadnji starih i autohtonih sorti voća, povrća i vinove loze, sorti sjemenja te o ekološkoj proizvodnji	- Visoki	- Srednja razina valorizacije	turističke
- Advent u Cerniku - dvodnevna manifestacija u prosincu, održava se na Franjevačkom trgu (lokacija kod crkve sv. Petra s franjevačkim samostanom); prisutni su izlagači u adventskim kućicama s ponudom hrane i pića; organizirana događanja za odrasle, koncerti, zabavni sadržaj te za najmlađe, podjela božićnih darova, nastupi dječjih skupina	- Srednji	- Srednja razina valorizacije	turističke
- Ćuptetijada – cernički ćuptet, slano-ljuti kolačić, pripremljen od tijesta i mesne smjese za izradu kobasica; manifestacija natjecateljskog karaktera za izbor najboljeg ćupteta	- Visoki	- Srednja razina valorizacije	turističke
- Cernički krmokolj – kolinjska večer, enogastromanifestacija s najdužom tradicijom; održava se u sezoni kolinja, svake godine trećeg vikenda u mjesecu listopadu u organizaciji Hrvatskoga pjevačkog društva Tomislav; priprema slavonskih jela: juhe, kuhano meso, sarma, kobasica, krvavice, pečenka, slani i slatki kolači i ćupteti	- Srednji	- Srednja razina valorizacije	turističke
- Susreti mladih pjesnika Slavonije i Baranje – manifestacija koja promiče dječje stvaralaštvo osnovnoškolaca sa slavonskog područja, ali i iz ostalih krajeva Hrvatske, kao i iz BiH	- Srednji	- Srednja razina valorizacije	turističke
- Moto susreti na Strmcu – dvodnevna manifestacija za ljubitelje motosporta uz zabavni, glazbeni i gastronomski sadržaj; održava se u srpnju u ugodnom okruženju Izletišta Strmac	- Srednji	- Srednja razina valorizacije	turističke

Sportsko-rekreacijski, zabavni, zdravstveni, kongresni sadržaji

Područje	Resursi/Atrakcije	Privlačni potencijal	Turistička valorizacija
Sportske građevine u okviru Izletišta Strmac	– izletište podno Psunja uz potok Šumetlicu, okruženo šumom, s bazenom, sportskim terenima, pozornicom, planinarskim domom, važno i kao ishodište planinarskih staza na Psunj	– Srednji	- Visoka razina turističke valorizacije
	– Biciklističke staze lokalne koje se spajaju na Savsku rutu - brdsko-šumski dijelovi podno Psunja pogodni su za razvoj cikloturizma. Projekt „Slavonia Bike“ - izrađene karte te koncept biciklističkih ruta i cikloturističke ponude Brodsko-posavske županije (https://www.slavonia-bike.com/)	– Niska	- Niska razina turističke valorizacije
Turističke staze, rute, putevi	– Planinarske staze - razvijene staze koje posjećuju domaći i strani rekreativci. Izdan Turističko-planinarski zemljovid Psunja (Hrvatska gorska služba spašavanja, 2017) u kojem su planinarski putovi usklađeni s registrom putova Hrvatskoga planinarskog saveza	– Srednja	- Srednja razina turističke valorizacija
	– Edukativno-poučne staze – planira se izgradnja nekoliko staza. Jedna na području naselja Cernička Šagovina na kojem se nalazi već postojeća, ali zapuštena pješačka staza koja vodi kroz hrastovu šumu prema vrhu s kojeg se pruža vidikovac. Druga staza se planira napraviti sjeveroistočno, na ravničarskom terenu naselja Cernik te se planira staza koja bi u Cerniku prolazila oko franjevačkog samostana na kojem se nalazi voćnjak s autohtonim i rijetkim vrstama voćki, a dijelom bi prolazila i kroz šumski predio		

Izvor: Ministarstvo kulture i medija; Strateški plan razvoja općine Cernik 2021. – 2025.; Institut za turizam

Osim navedene materijalne baštine ono što predstavlja prostorni identitet i pridonosi ambijentalnoj vrijednosti su brojne ruralne stambene i gospodarske građevine (npr. obiteljske kuće s jednim prozorom prema ulici, kukurušnjaci i dr.). Ovim građevinama koje su izgrađene od cigle, drveta ili kombinacije kamena i cigle, u narednom razdoblju treba posvetiti više pažnje jer pridonose očuvanju i unapređenju tradicije.

2.3. Javna turistička infrastruktura

Turizam kao skup aktivnosti jedna je od najvažnijih društveno ekonomskih aktivnosti koje se odvijaju u prostoru, a bez infrastrukture (tehničke i društvene) ne bi mogao opstati i privlačiti turiste. Nadalje, važno je osvijestiti sve turističke potencijale koje ima turistička destinacija odnosno da atrakcije budu stavljene u funkciju jer time destinacija postaje privlačna turistima.

Infrastrukturu predstavljaju svi izgrađeni objekti i sustavi koji su u funkciji turističke ponude, dok tehničku infrastrukturu čine prometnice, sustav vodoopskrbe i odvodnje, zbrinjavanje otpada, komunikacijska mreža, elektroopskrbna mreža i dr. Pri tome su važni pristupi koji su vezani uz korištenje prirodne energije (npr. sunce i vjetar) te energetska obnova zgrada.

Za razliku od tehničke infrastrukture, turistička suprastruktura obuhvaća sve sadržaje koje čine određenu destinaciju privlačnom. To su: zgrade ugostiteljsko-turističke namjene, zgrade za zabavu (npr. Multifunkcionalne dvorane), sportsko rekreativni sadržaji (stadioni, dvorane i dr.). Suprastruktura u turizmu oslanja se na infrastrukturu, a predstavlja sadržaje koji mogu biti direktno i indirektno povezani s turizmom. Pri tome se misli na objekte za smještaj turista, restorane i dr. ugostiteljske objekte, tematske parkove, objekte za zabavu, šetnice, staze, izletišta, igrališta, klizališta i brojne druge sadržaje. Navedeno ukazuje na vrlo veliki raspon značaj turističke suprastrukture za razvoj turizma bez obzira na veličinu turističke destinacije.

Turistička suprastruktura može proširiti trajanje turističke sezone kako bi se proširila ponuda ali i razvijali različite vrste i oblici turizma koji se odvijaju tijekom cijele godine, a može i potaknuti razvoj nedovoljno prepoznatih turističkih lokacija posebno kada je ruralnom, zdravstvenom, kulturnom, gastro-enološkom i planinskom turizmu.

Kako bi se omogućili preduvjeti za održivi razvoj turizma na području općine Cernik, potrebno je racionalno korištenje i organizacija, upravljanje i zaštita prostora kao posebno značajnog i limitiranog resursa. S obzirom da područje općine Cernik raspolaže iznimnim prirodnim resursima (kao što su: šume, umjerena kontinentalna klima, izvori vode i dr.) te kulturnim resursima (crkve, kapele, samostan, dvorac, običaji i dr.) potrebno je prepoznati potencijalne i realne atrakcije koje predstavljaju osnovu za kreiranje različitih turističkih proizvoda u turističkoj ponudi.

Na području Cernika nalaze se planinarske i biciklističke staze, a zajedno s prometnicama i sa šumskim površinama čine turistički zanimljiv prostor.

Brojne sakralne građevine kao što su crkve (posebno se ističe franjevački samostan s crkvom sv. Petra), kapele i raspela, dvorac Kulmer Marković, kao i druga ruralna naselja predstavljaju atrakcije za osmišljavanje razvoja kulturnog, vjerskog, ruralnog, gastronomskog, planinarskog turizma. Od kulturne baštine najprivlačniji je dvorac Marković-Kulmer koji nije stavljen u funkciju turizma zbog neriješenih vlasničkih odnosa.

Manje je poznato kako Općina Cernik na području Strmca / Šumetlica ima tradiciju bavljenja zdravstvenim i izletničkim turizmom još iz razdoblja između dva svjetska rata. Stoga je potrebno uložiti napor za revitalizaciju i proširenje izletišta Strmac s različitim sadržajima na obroncima Psunja. Suprastrukturu čini i nogometni stadion na kojem se odvijaju različita sportska natjecanja i različite manifestacije. Manifestacije se mogu održavati i na otvorenim površinama oko dvorca. U samom Cerniku planira se uređenje šetnice i izgradnja mosta preko Šumetlice.

2.5. Komunalna i prometna infrastruktura

Razvijena i održavana infrastruktura važan je preduvjet za održivi razvoj turizma, a vizualno ostavlja prvi dojam na posjetitelje. Od komunalne infrastrukture važna je sljedeća: vodovodna mreža, javna rasvjeta, javne površine (nogostupi), groblja, cestovne prometnice te sportske površine.

Općina Cernik u (su)vlasništvu je trgovačkog društva koja se odnosi na Vodovod zapadne Slavonije d.o.o. Nova Gradiška i Odlagalište d.o.o. Nova Gradiška. Javna rasvjeta kojom upravlja Općina Cernik protežu se u naseljima: Cernik, Giletinci, Šegovina Cernička, Šumetlica, Baćin Dol, Opatovac, Podvrško i Banićevac. Općina Cernik upravlja i održava javne površine kao što su: Vododerina, Rezervoar u selu Šumetlica 1162/3 k.o. Šumetlica, Mlin na potoku Šumetlica i Opatovac te u samom Cerniku. Javne i zelene površine općine Cernik: nalaze se u Parku uz Frankopansku ulicu i uz groblje Cernik. U svim naseljima općine Cernik nalaze se lokalne i nerazvrstane ceste, a njima gospodari Općina Cernik.

Zemljište za sport i rekreaciju kojim gospodari Općina Cernik nalaze se u naseljima:

- Cernik
- Šumetlica
- Šegovina Cernička
- Podvrško Novo
- Giletinci.

Te površine predstavljaju važne prostore za posjetitelje – sportaše, rekreativce (bicikliste, planinare, šetače) i posjetitelje te čine ponudu TZ općine Cernik. Općina Cernik brine i o autobusnim ugibalištima i nadstrešnicama.

Vodovodni sustav i sustav odvodnje: područje općine Cernik opskrbljuje se vodom iz vodoopskrbne infrastrukture koju čini 60,14 km vodoopskrbnog cjevovoda koji je položen kroz naselja Cernik, Šumetlica, Baćin Dol i Banićevac.

Južni obronci Psunja bogati su izvorima prirodne kvalitetne vode te predstavljaju potencijalni resurs za istraživanje i dodatnu ponudu u turizmu. Sva društvena infrastruktura (vrtić, škola, ambulanta i javna uprava) treba što više koristiti obnovljive izvore energije te biti u skladu s načelima održivog razvoja.

Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda izrađen je na području dva naselja, Cernik i Giletinci i na taj je sustav priključeno nešto više od 500 kućanstava i 14 poslovnih subjekata. Taj sustav pripada aglomeraciji Nova Gradiška. U ostalim naseljima otpadne se vode rješavaju kroz sabirne/septičke jame.

Energetski sustav: u općini Cernik je realiziran projekt modernizacije sustava javne rasvjete u okviru koncepta energetske učinkovitosti čime se osigurali niži troškovi za energiju. Osim toga, ovim projektom utjecalo se na smanjenje svjetlosnog zagađenja i smanjenje emisije štetnih plinova.

Osim za kućanstva i naselja, obnova i unapređenje infrastrukture važni su i za obnovu / revitalizaciju izletišta Strmac koji je od posebnog značaja za općinu Cernik, što je prepoznala i Brodsko-posavska županija te je time od nacionalnog značaja. Izletišta je turističko središte, bogato prirodnim resursima, kupalištem s protočnom vodom i sportskim terenima koji iziskuju

revitalizaciju. Otpad se zbrinjava preko zajedničkoga komunalnog poduzeća zajedno s Novom Gradiškom.

Prometna infrastruktura

Općina Cernik smještena je u neposrednoj blizini autoceste A-3. Državnom cestom D-51 povezana s okolnima naseljima Novom Gradiškom i Požegom i na nju se nadovezuju drugi pravci županijskih i lokalnih cesta.

Mreža županijskih lokalnih prometnica dobro je razvijena i Cernik je dobro povezan s naseljima Giletinci, Cernička Šagovina, Baćin Dol, Baničevac i Opršinc, Opatovac, Podvrško i Golobrdac.

Tablica 2.5.1. Popis županijskih i lokalnih cesta na području općine Cernik

	Oznaka	Naziv	Duljina
ŽUPANIJSKE CESTE	Ž4141	D51-Cernik-Nova gradiška (Ž4158)	6,317
	Ž4126	Podvrško-Opatovac-D51	5,818
	Ž 4139	Cernička Šagovina-Giletinci-Cernik (Ž4141)	7,891
	Ž4140	Strmac-Šumetlica-Ž4141	7,848
LOKALNE CESTE	L42007	D51-Baničevac	0,925
	L42008	D51-Opršinc	1,769
	L42054	L42055-Šagovina Cernička	4,127

Izvor: Strateški plan razvoja općine Cernik, 2021.-2025.

Na području općine Cernik postoji još 30 km nerazvrstanih cesta.

Općinom ne prolazi željeznička mreža. Najbliža željeznička stanica nalazi se u obližnjoj Novoj Gradiški koja je povezana u međunarodnu željezničku mrežu.

2.6. Prostorno planska obilježja

Prostor općine Cernik u geografskom smislu može se podijeliti u dvije osnovne cjeline:

- Prijelazno prigorsko-ravničarsko područje u kontaktu prema gradu Nova Gradiška s naseljima Cernik, Giletinci, Šumetlica i Baćin Dol, kao urbano i prostorno - infrastrukturno najrazvijeniji dio područja Općine
- Prigorsko-brdsko područje (južne padine Požeške gore) s naseljima Golobrdac, Podvrško, Sinlije, Opršinac, Baničevac, Opatovac i Cernička Šagovina, predstavlja prostor vrijednoga prirodnog okvira i krajobraza s visokom razinom očuvanosti ekoloških vrijednosti.

U nastavku slijedi analiza relevantne važeće prostorno-planske dokumentacije na županijskoj i lokalnoj razini.

PROSTORNI PLAN BRODSKO- POSAVSKE ŽUPANIJE ("Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije" broj 04/01, 06/05, 11/08, 14/08 - pročišćeni tekst, 05/10, 09/12, 39/20 i 45/20 - pročišćeni tekst, 33/23 i 1/24 – pročišćeni tekst)

Uvidom u Prostorni plan Brodsko-posavske županije vidljivo je kako je prostor Županije bogat prirodnim predjelima u kojima se odvijaju ljudske aktivnosti isključivo u funkciji zaštite i očuvanja relativno stabilnih ekosustava ili u funkciji ograničenoga i kontroliranoga gospodarskog iskorištavanja prirodnih resursa kao što je šumarstvo, vodno gospodarstvo, lovstvo, rekreacija i turizam (čl. 10).

U okviru prostornog razmještaja gospodarskih sadržaja ovim Planom se utvrđuju osnovna usmjerenja za:

- smještaj industrije, malog gospodarstva, poduzetništva i obrtništva
- rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina
- poljodjelstvo
- šumarstvo
- turizam (čl. 32).

Osim unutar građevinskog područja, izgradnja stambenih i gospodarskih objekata može se planirati izvan građevinskog područja za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ali isključivo u funkciji obavljanja primarne poljoprivredne djelatnosti, na temelju smjernica i kriterija PPUO/G, uvažavajući težnju ka okrupnjavanju zemljišta u cilju zaštite prostora i sprječavanje neprimjerene izgradnje te preporuka odredbi ove Odluke (čl. 48).

Također, Prostornim planom županije u iznimnim slučajevima može se dozvoliti izgradnja, na temelju stručno verificiranog programa o namjeravanim ulaganjima, a pri tome je potrebno minimalno prikazati:

- površinu poljoprivrednog zemljišta predviđenu za korištenje
- vrste poljoprivredne proizvodnje koje će se organizirati na zemljištu
- broj i okvirnu veličinu potrebne građevine/građevina s predviđenim razmještajem, ovisno o vrsti i količini namjeravane poljoprivredne proizvodnje i obrade

- pristup na javne ceste
- potrebu za prometnom i komunalnom infrastrukturom
- moguću turističku ponudu seljačkog domaćinstva (seoski turizam)
- mjere zaštite okoliša (čl. 53).

Županijski plan prepoznao je kako je razvoj turizma od važnosti za Županiju s gledišta korištenja prostora i planiranja sadržaja u prostoru, a koji je vezan i za područje Cernik. Tako se županijskim planom između ostalog ističu naselja u brdskom dijelu Županije kao što je Cernik, ali ističe i lokalitet izvan naselja kao što je Strmac (čl. 65).

Prostornim planom županije mogu se planirati **turističke zone**, obiteljska poljoprivredna gospodarstva u službi **turizma**, **sportsko-rekreacijske zone** temeljene na očuvanju posebnih ambijentalnih vrijednosti, **izletišta**, **osmišljavati prostori zdravstvenog i rekreativnog turizma**, paraglajdinga i zmajarenja, površina uz planinarski dom, rekreacije u prirodi i sl. (čl.107c).

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE CERNIK („Službeni glasnik Općine Cernik“ br. 04/03, 02/07, 08/07 - pročišćeni tekst, 09/13, 06/15 i 07/17)

Sukladno odredbama Prostornog plana Brodsko-posavske županije, Prostorni plan uređenja Općine Cernik prepoznaje turizam kao potencijale te stvara pretpostavke za njegov razvoj.

Prostornim planom utvrđene su slijedeće karakteristične prostorne cjeline i vrijedna područja općine Cernik:

A) Prijelazno prigorsko-ravničarsko područje u kontaktu prema gradu Nova Gradiška s naseljima Cernik, Giletinci, Šumetlica i Baćin Dol, kao urbano i prostorno - infrastrukturno najrazvijeniji dio područja Općine (kontaktni prostor prigorske i nizinske zone). Navedeni dio prostora od posebnog je značaja za budući razvitak općine Cernik s obzirom na to da južni rub ovog područja obuhvaća glavno središnje naselje Cernik, te predstavlja dio neprekinutog urbanog sustava - konurbacije Cernik – Nova Gradiška. Neposredna veza s regionalnim središtem - gradom Nova Gradiška, osigurava višu razinu društvene i komunalne infrastrukture te veću ponudu gospodarskih sadržaja i mjesta rada

B) Prigorsko-brdsko područje (južne padine Požeške gore) s naseljima Golobrdac, Podvrško, Sinlije, Opršnac, Baničevac, Opatovac i Cernička Šagovina, predstavlja prostor vrijednoga prirodnog okvira i krajobraza s visokom razinom očuvanosti ekoloških vrijednosti, pri čemu se gospodarska valorizacija ovog područja usmjerava na specifične oblike gospodarstva (stočarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, turizam, lovstvo)(čl. 8).

Također, PPUO Cernik, osim izgradnje u građevinskom području, ostavlja mogućnost izgradnje izvan građevinskih područja, ali u skladu s mjesnim uvjetima i prilikama, sljedeće građevine:

- a) infrastrukturne građevine (prometne, telekomunikacijske, energetske, komunalne itd.),
- b) spremnici voća/povrća i klijeti

- c) gospodarske građevine vezane za resurse poljoprivrednog - šumskog zemljišta, koje služe primarnoj - stočarskoj proizvodnji i uzgoju (farme, tovilišta, staje, peradarnici, pčelinjaci)
- d) gospodarske i poljoprivredne građevine koje služe primarnoj proizvodnji, uključivo staklenici i plastenici (silos)
- e) ribnjaci-ribogojilišta
- f) šumske, lovačke, lugarske i druge slične građevine, građevine potrebne za gospodarenje šumama
- g) izletišta i skloništa za izletnike i sl. i drugih sportsko-rekreacijskih igrališta na otvorenom s pratećim zgradama, građevine i sadržaji vjerskog turizma, ostali sadržaji neophodni za funkcioniranje kontroliranog izletničkog turizma,
- h) stambeni i gospodarski objekti za vlastite potrebe na građevnim česticama od 20 ha i više i potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2 ha i više, a svi u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti (čl. 51).

Također, na česticama do 5000 m² u zonama izvan građevinskog područja osnovne namjene (PŠ ili Š2 izuzetno i Š1) dopuštena je postava naprava za sport i rekreaciju u funkciji **turizma i rekreacije** (čl. 57).

Stambene zgrade i zgrade za potrebe seoskog turizma navedene (čl. 51. stavak 2h), mogu se izvan građevinskog područja graditi samo u okviru poljoprivrednoga gospodarstva za obavljanje intenzivne poljoprivredne i/ili stočarske djelatnosti Čl. 58. (1).

Građenje ugostiteljsko-turističke namjene moguće je sukladno čl. 61. te je određeno izdvojeno građevinsko područje - poslovno-turistička zona „Cernik-istok“ sa sljedećim općim uvjetima:

- predmetna osnovna namjena je turistička (T) s ostalim pratećim sadržajima
- povezivanje prostora zone ugostiteljsko-turističke namjene na javnu (eksternu) prometnu mrežu ostvaruje se spojnim putem minimalne širine 6,0 m
- u sklopu parcele ili zone ugostiteljsko-turističke namjene treba realizirati rekreacijske i uređene zelene površine te odgovarajući parkirališni prostor dimenzioniran prema standardima iz ovih Odredbi
- infrastrukturno-komunalno opremanje turističkih područja uvjetuje izgradnju priključaka parcele / objekata na javnu mrežu vodoopskrbe, elektroopskrbe i telekomunikacija uz rješenje kanalizacije u okvirima lokalnih uvjeta (za objekte seoskog turizma), odnosno, priključivanjem na mrežu javne kanalizacije ili izvedbu lokalne mreže s uređajem za pročišćavanje.

Kroz prostorno-plansku dokumentaciju i kroz primjenu posebnih razvojnih i drugih mjera omogućuje se:

- izgradnja izvan građevinskih područja naselja na poljoprivrednom zemljištu radi osnivanja obiteljskog gospodarstva usmjerenog prema poljoprivrednoj – stočarskoj proizvodnji (koja danas predstavlja osnovnu tradicionalnu gospodarsku djelatnost razmatranog područja), i seoskim turizmom kao poticajna mjera za razvitak tradicionalnih gospodarskih aktivnosti

- ostvarenje razine određene turističko-ugostiteljske djelatnosti s planiranom realizacijom turističkog smještaja u segmentu stacionarnog, izletničkog, zdravstvenog i lovnog turizma, vezano za zatečene prirodne i druge faktore (promet - brza cesta, lovstvo, spomenička baština i dr.), što predstavlja razvojnu i poticajnu mjeru za razvitak gospodarskih aktivnosti usmjerenih na **turizam**.

Prostornim planom uređenja općine Cernik utvrđena je obveza izrade novog Urbanističkog plana uređenja (čl. 106) i to Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone „Strmac“ (kasnije UPU). Smjernice za izradu UPU-a urbane preobrazbe i sanacije ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone „Strmac“ označene su na kartografskom prikazu 4.12. građevinsko područje Šumetlica i izdvojeno građevinsko područje Strmac. Do izrade ovog plana dozvoljava se prenamjena, rekonstrukcija i izgradnja zamjenske građevine sukladno planiranoj namjeni povećanjem građevinskih brutopovršina za maksimalno 10 %. Dozvoljava se izgradnja pomoćnih građevina uz zatečene ili zamjenske građevine do građevinskih brutopovršine 50 m² uz postojeću građevinu. Dozvoljava se i izgradnja pratećih građevina komunalne infrastrukture za potrebe predviđene namjene. Izradom UPU-a mogu se uvoditi nove namjene sukladne osnovnim namjenama u svrhu razvoja turizma, rekreacije i zaštite prirodnog okoliša. U tom smislu izrađen je glavni arhitektonski projekt za revitalizaciju Izletišta Strmac.

2.7. Analiza stanja digitalizacije

Razvoj tehnologije utječe na sve aspekte života pa time i na turistička putovanja. Tehnologija je omogućila da se s potencijalnim turistima ostvari ‘kontakt’ u cijelom ciklusu putovanja, od prvog sanjarenja, tijekom boravka u destinaciji do trenutka kad turist svoja iskustva želi podijeliti s prijateljima ili širom zajednicom. S obzirom da je turistički proizvod neopipljiv upravo je razvoj tehnologija donio brojne prednosti u sve aspekte marketinga destinacije. Turistički se proizvodi putem različitih kanala komunikacije mogu predstaviti turistima u bilo kojem dijelu svijeta što je omogućilo i ‘malim’ destinacijama pristup tržištima i promociju njihovih turističkih sadržaja. Dodatno, digitalizacija je važna za nove generacije koje su odrastale okružene stalnim inovacijama u tehnologijama te je stoga važno osvrnuti se na stanje korištenja informacijskih i komunikacijskih mogućnosti.

Hrvatska je za razdoblje do 2032. godine donijela Strategiju digitalne Hrvatske s ciljem što veće digitalizacije društva, javne uprave i gospodarstva. Vezno za to, poduzete su brojne aktivnosti kojima je cilj kroz primjenu novih tehnologija podignuti društveni standard, a zelena i digitalna tranzicija turizma usmjerena je na održivost, otpornost i digitalizaciju. Prioritetna područja koja su definirana u strategiji su: digitalna tranzicija gospodarstva, digitalizacija javne uprave i pravosuđa, razvoj širokopojsanih elektroničkih komunikacijskih mreža i razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta.

Na razini Brodsko-posavske županije također se u županijskom planu razvoja do 2027. godine kao jedan od prioriteta navodi „Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva“, a koji se odnosi na razvoj tradicionalnih gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije te poticanje informatizacije i digitalizacije poslovanja. Konkretno, u turizmu tehnologija se primjenjuje na različitim područjima, od informiranja turista do različitih tehnoloških rješenja koja su implementirana u turističke proizvode i usluge u destinaciji – muzeji, posjetiteljski centri, rezervacijski sustavi i dr.

Kad je riječ o digitalizaciji općine Cernik svakako treba istaknuti Strategiju razvoja pametne Općine Cernik 2022. - 2026. koja je donesena s ciljem unapređenja kvalitete života lokalnog stanovništva i kako bi se moglo aplicirati na projekte vezan uz podizanje digitalizacije. U Strategiji je vizija Općine Cernik kao pametnoga ruralnog područja definirana na sljedeći način. „Općina Cernik ulaže u razvoj pametne Općine kako bi svoja prirodna bogatstva, kulturna, povijesna i tradicijska nasljeđa integrirali u digitalno doba i na taj način postati Općina koja živi samoodrživo, koristeći napredna tehnološka rješenja u upravljanju i pružanju informacija i usluga svim svojim stanovnicima.“

U Strategiji razvoja pametne Općine Cernik 2022. - 2026., definirane su mjere i aktivnosti u pet prioriteta područja: pametna infrastruktura, gospodarstvo, sigurnost stanovnika, održivi promet, gospodarenje energijom, zaštita okoliša, klimatske promjene, sigurnost stanovnika i imovine te obrazovanje i kvaliteta života građana.

2.8. Analiza stanja pristupačnosti osobama s posebnim potrebama

U Brodsko-posavskoj županiji dostupna je brošura 'Pravilan pristup pristupačnom turizmu' u kojoj se detaljno opisuju potrebe osoba s invaliditetom te kako prilagoditi pojedine elemente destinacijske ponude ovoj grupi gostiju.

2.9. Analiza stanja i potreba ljudskih resursa

U općini Cernik, prema zadnjem popisu živi 2972 stanovnika. Od toga skoro polovica u samom naselju Cernik (48 %). U tri naselja, Golobrdacu, Opršinacu i Sinliju nema stanovnika.

Tablica 2.9.1. Broj stanovnika u općini Cernik, 2021. godina

CERNIK	2.972
Baćin Dol	297
Banićevac	158
Cernička Šagovina	215
Cernik	1.422
Giletinci	190
Golobrdac	-
Opatovac	281
Opršinac	-
Podvrško	231
Sinlije	-
Šumetlica	178

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021.

Kad je riječ o ljudskim resursima u Strateškom planu razvoja općine Cernik 2021. – 2025. prepoznati su kao slabost negativni demografski trendovi. Dodatno s demografskim trendovima javlja se problem radne snage u turizmu, posebno obrazovane sa specifičnim znanjima i vještima u poduzetništvu turizma. Također, kao prijetnju treba istaknuti i relativnu nezainteresiranost građana za uključivanjem u procese odlučivanja, a u slučaju razvoja turizma u donošenja odluka oko planova u turizmu i uključivanja u provedbu projekata.

2.10. Analiza stanja komunikacijskih aktivnosti

Turistička zajednica općine Cernik promovira destinaciju kroz mrežne stranice <https://cernik.hr/wp/turisticka-zjednica-opcine-cernik/>. Riječ je o posebnim stranicama u okviru mrežnih stranica Općine Cernik na kojima Turistička zajednica pruža vijesti i najavljuje aktualna događanja u Cerniku, objavljuje dokumente, pravilnike i odluke.

Kad je riječ o turističkoj promociji, ona se više odvija kroz društvene medije. To su Facebook stranica ‘Cernik – Turizam počinje ovdje’ na kojoj se redovito objavljuju i prate događanja. Stranica ima 3,5 tisuća pratitelja.

Turistička ponude Cernika promovira se i na službenim stranicama Općine Cernik <https://www.cernik.hr/turizam.html> na kojima se opisuje povijest Cernika, glavne atrakcije i posebno turističko izletište Strmac.

Destinacija Cernik promovira se kroz promocijske materijale Turističke zajednice Brodsko-posavske županije (brošura) ‘Čuvari baštine’ u kojoj se ističu franjevački samostan Cernik i dvorac Marković-Kulmer te kroz mrežne stranice <https://tzbpz.hr/>

Prema planovima i programima rada, Turistička zajednica općine Cernik ponajviše je orijentirana na komunikacijske aktivnosti u koordinaciji s Turističkom zajednicom Brodsko-posavske županije kroz tradicionalne kanale promocije. To podrazumijeva suradnju s medijima i novinarima, ponajviše radi praćenja manifestacija.

2.11. Pregled tržišnih trendova

Kad je riječ o tržišnim trendovima onda je važno istaknuti kontinuirani rast potražnje, a posebno rast zanimanja za novim destinacijama, ruralnim prostorima i destinacijama koje nude aktivan boravak u prirodi. Generalno, kretanja koja obilježavaju suvremeno društvo u velikoj mjeri utječu na putovanja i promjene u potrebama koje ona trebaju zadovoljiti. Nekoliko je trendova koji se kao važni za Cernik i promišljanje daljnjega turističkog razvoja mogu izdvojiti. To su:

- **Rast svijesti o održivom razvoju:** danas se velika pažnja pridaje ravnoteži ekonomskih, okolišnih i društvenih aspekata razvoja. Etika, smanjenje bacanja hrane, smanjenje korištenja plastike, potreba recikliranja, potreba za autentičnim i očuvanim sve su izraženiji elementi ponude na koje suvremeni gosti stavljaju naglasak. Destinacije koje su ostale očuvane, sa zelenim i lijepim okruženjem, postaju sve zanimljivije za otkrivanje.
- **Holistički pristup i cjelovitost doživljaja:** gosti tijekom boravka u destinaciji žele cjelovite doživljaje, prilagođene njihovim potrebama i željama. Pritom je važno uskladiti sve opipljive i neopipljive komponente tog doživljaja, osigurati cjeloviti destinacijski lanac vrijednosti. To podrazumijeva usku suradnju privatnog i javnog sektora, brigu o javnim sadržajima u destinaciji i kvaliteti ponude proizvoda i usluga koje pruža privatni sektor.
- **Zdrav način života:** danas je izražen naglasak na potrebi očuvanja zdravlja, a s time boravkom u zdravom i zelenom okruženju koje to zdravlje i podržava. Zdravlje podrazumijeva fizičko, mentalno, duhovno i emocionalno blagostanje i turistička ponuda može tome puno pridonijeti. Upravo destinacije koje omogućuju ‘odmak’ od svakodnevnice, odnosno omogućuju ‘vraćanje snage’ postaju sve zanimljivije.
- **‘Vrijednost za novac’:** suvremeni svijet obilježavaju gospodarske krize i neizvjesnost pa se, sukladno tome, naglasak stavlja na ‘vrijednost za novac’. Kupci su sve skloniji birati one destinacije, proizvode i usluge u kojima mogu dobiti dobar omjer uloženog novaca i onoga

što za taj novac mogu dobiti. Zbog velikog utjecaja tehnologija, potencijalni gosti jednostavno mogu usporediti ponudu i odabrati one destinacije u kojima je omjer novca i dobivenog za njih najbolji.

- **Autentičnost:** u svijetu globalizacije sve je teže očuvati istinske i prave autentične vrijednosti jer se one lako gube. S druge strane, turističko tržište iznimno cijeni izvorno, autentično i očuvano i pritom se, zbog sve većeg iskustva turističkog tržišta, takve vrijednosti znaju prepoznati. Destinacija Cernik koja upravo njeguje čuvanje vrijednosti (npr. manifestacije vezane za izvorne sorte voćki, njegovanje tradicije pripreme lokalnih specijaliteta i sl.) može odgovoriti takvim potrebama.

POKAZATELJI ODRŽIVOSTI

3. Pokazatelji održivosti

3.1. Obvezni pokazatelji održivosti

Zakonska obveza izrade pokazatelja i objave njihovih rezultata

Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24) definirana je izrada obveznih i specifičnih pokazatelja, nužnih za izradu Plana upravljanja destinacijom. Izračun vrijednosti obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuje se u pravilu u svibnju tekuće godine za prethodnu godinu. Do uspostave integriranog informacijskog sustava turizma podaci o izračunatim vrijednostima obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuju se na mrežnim stranicama turističke zajednice.

Popis i metodološka tablica obveznih pokazatelja održivosti nalazi se u Prilogu II, a specifičnih pokazatelja održivosti u Prilogu IV. spomenutog pravilnika.

Metodološka objašnjenja obveznih pokazatelja

P.1. Broj turističkih noćenja na 100 stanovnika u vrhu sezone (ZL-1)

Opis: Procjenjuje intenzitet turizma mjerenjem broja turističkih noćenja na 100 stalnih stanovnika tijekom najopterećenijeg mjeseca sezone. Izračunava se kao postotni omjer ukupnih turističkih noćenja i proizvoda broja dana u vršnom mjesecu i broja stanovnika, umanjen za 100.

Učestalost izrade: Godišnje.

Izvor: eVisitor, DZS.

P.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)

Opis: Mjeri postotak stalnih stanovnika koji su zadovoljni utjecajem turizma na destinaciju. Računa se kao omjer zadovoljnih ispitanika i ukupnog broja ispitanika, uz zasebnu analizu onih koji ostvaruju korist od turizma i onih koji ne.

Učestalost izrade: Svake dvije ili četiri godine, ovisno o razini ITR-a.

Izvor: Anketa.

P.3. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom turista (ZT-1)

Opis: Procjenjuje zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja boravkom u destinaciji, koristeći skalu od 0 do 100 te njihovu spremnost na preporuku. Izračun temeljen na indeksu zadovoljstva i netospremnosti na preporuku.

Učestalost izrade: Svake dvije ili četiri godine.

Izvor: Anketa.

P.4. Pristupačnost atrakcija osobama s invaliditetom (PD-1)

Opis: Mjeri postotak turističkih atrakcija koje su dostupne osobama s invaliditetom, uključujući fizičku i digitalnu pristupačnost. Računa se kao omjer broja pristupačnih atrakcija i ukupnog broja atrakcija.

Učestalost izrade: Svake dvije godine.

Izvor: Popis javne turističke infrastrukture.

P.5. Broj turističkih ambulanti (SD-1)

Opis: Prati broj organiziranih turističkih ambulanti koje osiguravaju zdravstvenu zaštitu turistima tijekom sezone.

Učestalost izrade: Godišnje.

Izvor: TZ, MINTS.

P.6. Omjer potrošnje vode turista i stanovnika (UVR-1)

Opis: Analizira utjecaj turizma na vodne resurse uspoređujući prosječnu potrošnju vode po turističkom noćenju s prosječnom potrošnjom po stanovniku. Izračun temeljen na podacima o isporučenoj vodi u smještajnim objektima.

Učestalost izrade: Svake dvije godine.

Izvor: Anketa, vodovodni podaci.

P.7. Omjer otpada po turističkom noćenju i otpada stanovništva (GO-1)

Opis: Pokazatelj prati utjecaj turizma na okoliš usporedbom količine otpada generiranog po turističkom noćenju i otpada stanovništva. Izračunava se kao omjer količine otpada nastalog u turističkim smještajima i ukupnog komunalnog otpada u destinaciji tijekom mjeseci s najnižom i najvišom turističkom aktivnošću.

Učestalost izrade: Svake dvije godine.

Izvor: Pružatelj javne usluge, UO JL(R)S za zaštitu okoliša, *eOnto*, *eVisitor*, DZS (Popis stanovništva RH).

P.8. Udio zaštićenih područja u ukupnoj površini destinacije (BR-1)

Opis: Prati postotak zaštićenih prirodnih područja i ekološke mreže Natura 2000 unutar destinacije. Podaci se prikupljaju za različite kategorije zaštite te se iskazuju kao udio (%) u odnosu na površinu destinacije.

Učestalost izrade: Svake četiri godine.

Izvor: *Biportal* MZOZT, Prostorni planovi, Registar prostornih jedinica.

P.9. Omjer potrošnje električne energije turista i stanovništva (UEN-1)

Opis: Mjeri sezonalno energetska opterećenje turizma usporedbom potrošnje električne energije po turističkom noćenju s potrošnjom stanovništva. Izračunava se kao omjer finalne potrošnje električne energije u turističkim smještajima i potrošnje po stanovniku destinacije.

Učestalost izrade: Svake četiri godine.

Izvor: HEP-ODS, *eVisitor*, DZS (Statističko izvješće – Stanovništvo RH).

P.10. Sustav prilagodbe klimatskim promjenama (UPK-1)

Opis: Pokazatelj procjenjuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama, temeljem postojanja strateških dokumenata, projekata i mjera.

Učestalost izrade: Svake dvije godine.

Izvor: UO za zaštitu okoliša i upravljanje kriznim situacijama, civilna zaštita, mrežne stranice relevantnih tijela/organizacija.

P.11. Ukupan broj dolazaka turista u vršnom mjesecu (TP-1)

Opis: Definira broj turista koji su ostvarili dolazak i noćenje u destinaciji tijekom mjeseca s najvećim turističkim opterećenjem. Podatak omogućuje praćenje turističke potražnje i njenog utjecaja na destinaciju.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: eVisitor, DZS (Priopćenje Dolasci i noćenja turista u komercijalnom smještaju).

P.12. Prosječna duljina boravka turista (TP-2)

Opis: Izračunava prosječan broj noćenja po turistu u destinaciji, pružajući uvid u trendove duljine boravka. Omogućuje planiranje turističke ponude i upravljanje resursima.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: eVisitor, DZS (Priopćenje Dolasci i noćenja turista u komercijalnom smještaju).

P.13. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)

Opis: Prati ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD). Ovaj pokazatelj odražava ekonomske trendove u turističkom sektoru, budući da rast ili pad broja zaposlenih može ukazivati na promjene u poslovanju gospodarskih subjekata.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike; Portal za napredno praćenje tržišta rada; Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje; DZS (Zaposlenost – pregled po županijama).

P.14. Poslovni prihod gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)

Opis: Pokazatelj definira godišnji poslovni prihod gospodarskih subjekata u sektoru turizma i ugostiteljstva prema NKD-u. Rast ili pad prihoda može ukazivati na promjene u poslovnom položaju poduzeća i ukupnom stanju turističkog tržišta. Moguće je pratiti i potpokazatelje poput dodane vrijednosti i brutodobiti / gubitka turističkih djelatnosti na razini destinacije.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: FINA, Porezna uprava.

P.15. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)

Opis: Obuhvaća kategorizaciju turističkih resursa destinacije, uključujući prirodne (nacionalni parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne atrakcije (muzeji, spomenici, nematerijalna baština). Ovaj pokazatelj omogućava bolju organizaciju turističke ponude i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa destinacije.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: Registar kulturnih dobara RH (MK), *Biportal* (MZOZT).

P.16. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1)

Opis: Prati provedbu aktivnosti definiranih u strateškim dokumentima destinacije. Ključni elementi uključuju dostupnost strateških dokumenata, njihovu vidljivost online te postotak

provedenih aktivnosti. Pokazatelj je važan za ocjenu učinkovitosti destinacijskog upravljanja i održivog razvoja.

Učestalost izrade: Jednom godišnje.

Izvor: Dokumenti i informacije s internetskih stranica TZ-a i upravljačkih tijela destinacije.

P.17. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)

Opis: Definira ukupan broj turističkih noćenja u destinaciji unutar godine dana po hektaru izgrađenog građevinskog područja. Ovim pokazateljem prati se prostorni pritisak turizma na urbanizirane zone, posebno u zonama stanovanja i ugostiteljsko-turističke namjene.

Učestalost izrade: Svake dvije godine.

Izvor: eVisitor, jedinice lokalne samouprave, prostorni planovi uređenja gradova i općina.

Rezultati obveznih pokazatelja održivosti

Rezultati izračuna pokazatelja održivosti rađeni su za 2023. godinu, temeljem sekundarnih izvora podataka, te primarnog istraživanja lokalnog stanovništva i posjetitelja (online anketa), koje je s obzirom na vremensko ograničenje provedeno u studenom i prosincu 2024. godine. Pojedini podaci unatoč dobavljivim podatcima o potrošnji nisu mjerljivi, točnije, rezultate nije moguće interpretirati s obzirom na premali intenzitet pojave (otpad iz turizma, te potrošnja vode i energije u turizmu) u odnosu na lokalnu zajednicu.

Važno je istaknuti da rezultati pokazatelja odražavaju trenutno stanje te će njihova interpretacija biti moguća nakon drugog mjerenja 2028. godine. Rezultati su kako slijedi:

P.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u najopterećenijem mjesecu u godini: 0,13.

Na temelju navedenog podatka može se zaključiti da **ne postoji opterećenje lokalne zajednice** fizičkim turističkim prometom.

P.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)

Rezultati pokazatelja su izračunati na temelju odgovora na pitanje A1. *Koliko ste sveukupno zadovoljni razvojem turizma u Vašem mjestu*, na koje su ispitanici mogli dati odgovor od 1 (*U potpunosti nezadovoljan/na*) do 5 (*U potpunosti zadovoljan/na*). Kao ispitanici koji su zadovoljni razvojem turizma identificirani su oni ispitanici koji su na pitanje A1 dali odgovor 4 ili 5. Dodatno, ispitanici su bili upitani imaju li koristi od turizma, za što je korišteno pitanje A2. *Vama i/ili članovima Vaše uže obitelji turizam je s ponuđenim odgovorima Glavni izvor prihoda, Dodatni izvor prihoda i Nemate nikakvih prihoda od turizma*.

Pitanja su bila dio istraživanja stavova lokalnog stanovništva o turizmu, provedenog online upitnikom od 10. veljače do 25. ožujka 2025. godine. Ukupan broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje A1 bio je 89, dok je ispitanika kojima je turizam glavni ili dodatni izvor prihoda bilo 7,9 % od svih ispitanika.

Udio ispitanika zadovoljnih razvojem turizma u mjestu	Udio
Svi ispitanici	30,3 %
Ispitanici kojima je turizam je glavni ili dodatni izvor prihoda	28,6 %
Ispitanici koji nemaju prihoda od turizma	30,5 %

Iz navedenih podataka možemo zaključiti da je zadovoljstvo lokalne zajednice razvojem turizma **nisko**. Ispitanici koji nemaju koristi od turizma nešto su zadovoljniji razvojem turizma u destinaciji, no generalno, nema velike razlike između ispitanika koji imaju i koji nemaju koristi od turizma.

Važno je napomenuti da su rezultati istraživanja prikupljeni na prigodnom, a ne na slučajnom uzorku i kao takvi u sebi imaju ugrađenu pristranost. Također, kako je veličina uzorka relativno mala, dobivene vrijednosti pokazatelja imaju relativno veliku pogrešku.

P.3. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)

S obzirom na nedostatak primarnog istraživanja pokazatelj nije moguće izračunati.

P.4. Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom (PD-1)

Prema evidenciji za pristupačnost primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture (JTI), načinjena je analiza podataka za one kategorije JTI (sukladno Pravilniku o javnoj turističkoj infrastrukturi, NN 136/2021), za koje su podaci o pristupačnosti bili dostupni. Infrastruktura koja je pristupačna osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, okarakterizirana je s jednom ili više sljedećih značajki: parkirališna mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje, pristupačna površina za kretanje, pristupačni prilaz, pristupačni sanitarni čvorovi te pristupačnost viših etaža (ukoliko postoje).

Analizom dostupnih podataka iz navedene evidencije utvrđeno je kako za područje općine Cernik nema evidentirane javne turističke infrastrukture te je s **time vrijednost pokazatelja 0**.

P.5. Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)

U destinaciji ne postoji turistička ambulanta. **Vrijednost pokazatelja je 0**.

P.6. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)

Na osnovi izračuna pokazatelja za 2023. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, odnosno pretpostavci da je u vršnom mjesecu sezone broj turista značajan u odnosu na broj lokalnog stanovništva (što ovdje nije slučaj), detektirano je kako je u mjesecu s najvećim brojem noćenja (kolovoz) ukupna finalna potrošnja vode manja u odnosu na potrošnju u mjesecu s najmanjim brojem noćenja turista (listopad) u destinaciji. Stoga se zaključuje kako radi malog broja turista **nije moguće odrediti dnevnu potrošnju vode turista te da ne postoji opterećenje turizma na sustav vodoopskrbe u destinaciji**.

P.7. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)

Napomena: Na osnovi izračuna pokazatelja za 2023. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, rezultat pokazatelja je negativan, tj. iznosi **-6,83%**. Razlog je odlazak stanovništva tijekom ljetne sezone iz destinacije, odnosno relativno malen broj turista koji borave u destinaciji u odnosu na broj stanovnika u promatranim mjesecima. Stoga se zaključuje da **ne postoji opterećenje turizma na sustav gospodarenja otpadom u destinaciji**.

P.8. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)

REZULTAT: Prema podacima *Bioportala* (MZOZT), u općini Cernik:

- prema nacionalnoj zaštiti nema zaštićenih područja
- prema zaštiti Natura 2000 u *Bioportalu* novi podaci trenutno nisu dostupni

Napomena: Podaci baze podataka *Bioportal* (MZOZT) su u procesu ažuriranja, sukladno Uredbi o izmjeni Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (87/25) od 5 lipnja 2025. godine (stupila na snagu 13. lipnja 2025.). Informacija o vremenu prilagodbe i objavi novih podataka o područjima koja su u sklopu NATURA 2000 mreže na *Bioportalu* (u skladu s novom Uredbom), trenutno nije dostupna.

P.9. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)

Na osnovi izračuna pokazatelja za 2023. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, odnosno pretpostavci da je u vršnom mjesecu sezone broj turista značajan u odnosu na broj lokalnog stanovništva (što ovdje nije slučaj), detektirano je kako je u mjesecu s najvećim brojem noćenja (kolovoz) finalna potrošnja električne energije manja u odnosu na potrošnju u mjesecu s najmanjim brojem noćenja turista (listopad) u destinaciji. Stoga se zaključuje kako na osnovi sezonalnosti potrošnje, tj. malog broja turista, **nije moguće odrediti dnevnu potrošnju električne energije turista** (po noćenju) u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u destinaciji te da **ne postoji opterećenje turizma na elektro-energetsku mrežu, odnosno opskrbu u destinaciji.**

P.10. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)

REZULTAT: sustav je uspostavljen

- dokument za prilagodbu i ublažavanje klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije je donesen (DA)
- udio mjera u provedbi i implementiranih mjera u ukupnom broju mjera: 100 %
- udio implementiranih mjera u ukupnom broju mjera: 16,7 %

Napomena: Prema Zakonu o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 67/25) Općina Cernik nema obvezu donošenja programa ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja¹. Općina Cernik je, prema svojim nadležnostima, izradila dokument: Strategija razvoja pametne Općine Cernik 2022. – 2026., u kojem je jedna (1) mjera (sa provedbom 4 projekta) implementirana u 2024. za područje energetske učinkovitosti. Što se tiče područja prilagodbe klimi, Općina je temeljem Plana djelovanja u području prirodnih

¹ Predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikoga grada donosi program ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja koji je sastavni dio programa zaštite okoliša koji se donosi sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

nepogoda, Općina Cernik iz prosinca 2024. (dokument u provedbi 2025. godine)² propisala pet (5) mjera, no evaluaciju uspješnosti nije moguće provesti jer su mjere još u tijeku provedbe.

Dodatno, Općina Cernik ima uspostavljenu odgovor na potencijalne rizike kroz sustav organiziranja sudionika u sustavu civilne zaštite, uključujući operativne snage vatrogastva, Hrvatskog Crvenog križa, Hrvatske gorske službe spašavanja te udruge građana, gospodarske subjekte i dr. Stoga se zaključuje kako Općina Cernik ima uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika.

P.11. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)

Prema podacima sustava eVisitor, mjesec s najvećim opterećenjem na području TZO Cernik je travanj, u kojem je u 2023. godini ostvareno **48 dolazaka turista**. Za usporedbu, u 2022. godini mjesec s najvećim brojem dolazaka turista je bio listopad (54 dolaska turista), dok je u 2024. godini mjesec s najvećim brojem dolazaka bio siječanj (42 dolaska turista) i u 2024. godini.

P.12. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)

Prema podacima sustava eVisitor, prosječna duljina boravka turista na području TZO Cernik je u 2023. godini iznosila 1,91 noći po jednom dolasku. Za usporedbu, prosječna duljina boravka turista na području TZO Cernik u 2022. godini je iznosila 3,77 noći po jednom dolasku, a u 2024. 2,29 noći po jednom dolasku.

P.13. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz publikacije *Statistika u nizu – Zaposlenost i plaće*³ (izvještaj 2.1. Zaposleni u pravnim osobama po županijama i gradovima/općinama prema NKD-u 2007., stanje 31. ožujka), na području TZO Cernik **nije bilo zaposlenih osoba**.

Navedeni podatci imaju ograničenje što su u njima obrađeni samo podatci o broju zaposlenih osoba u pravnim subjektima s 3 ili više zaposlenika. Prema podacima Financijske agencije (FINA), u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane je u 2023. godini bila je **1 zaposlena osoba**.

P.14. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)

Prema podacima Financijske agencije (FINA), za gospodarske subjekte (obveznike poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane na području TZO Cernik, izračunate su vrijednosti pokazatelja *poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane* te potpokazatelja *dobit/gubitak prije oporezivanja*, odnosno *novostvorena vrijednost gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane* u 2023. i 2022. godini.

Pokazatelj/potpokazatelj	2023.	2022.
poslovni prihod	56.140 €	23.738 €
dobit/gubitak prije oporezivanja	6.309 €	1.728 €

² <https://cernik.hr/wp/wp-content/uploads/2025/01/sluzbeni-glasnik-13.pdf>

³ U studiji se referira na podatke iz publikacije koja je objavljena 31. svibnja 2024.

novostvorena vrijednost	13.065 €	2.162 €

P.15. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)

Na području destinacije Cernik, na temelju popisa Registra kulturnih dobara RH, evidentirano je pet zaštićenih kulturnih dobara, te dva preventivno zaštićena kulturna dobra.

Tablica 5.4. Pregled kulturnih dobara prema vrsti na području destinacije Slavonski Brod, Posavina

Vrsta	Broj
Arheologija	2
Nepokretna pojedinačna	5
UKUPNO zaštićenih kulturnih dobara	7
Preventivno zaštićena kulturna dobra	2

Izvor: Registar kulturnih dobara RH

Popis kulturnih dobara nalazi se u Prilogu 1.

U kategorijama prirodnih dobara u nacionalnim kategorijama zaštite nije evidentirano niti jedno dobro.

P.16. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)

Ne postoji prethodni strateški dokument iz turizma za analizu, stoga je nemoguće izračunati pokazatelj.

P.17. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)

Broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju po izgrađenoj građevinskoj površini u 2023. godini je bio **32,2 noćenja/ha**.

Ukupna površina izgrađene građevinske površine naselja preuzeta je iz PPUO Cernik te time postoje odstupanja od stvarnog stanja.

3.2. Specifični pokazatelji

Plan gospodarenja otpadom s ciljevima za smanjenje i održivo odlaganje (SGO-4)

Sustav gospodarenja otpadom Općine Cernik je uspostavljen.

REZULTAT: Sustav za postupanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju je uspostavljen.

Napomena: Nastavni zavod Brodsko-posavske županije provodi monitoring sukladno Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/23) te ostalim provedbenim propisima i Uputi za postupanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti i monitoringu vode za ljudsku potrošnju, koja se nalazi na poveznici:

(<https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2017%20Sanitarna/up7.pdf>).

Sustav za pravovremenu reakciju na probleme s kvalitetom vode (SUVR-1)

Sustav za postupanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju je uspostavljen.

Nastavni zavod Brodsko-posavske županije provodi monitoring sukladno Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/23) te ostalim provedbenim propisima i Uputi za postupanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti i monitoringu vode za ljudsku potrošnju, dostupno na: (<https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2017%20Sanitarna/up7.pdf>).

SWOT ANALIZA

4. SWOT analiza

Na temelju analize stanja i radionice s dionicima moguće je izdvojiti snage i slabosti Cernika kao turističke destinacije. Također, sagledavanjem okruženja izdvajaju se prilike koje je moguće iskoristiti u budućem razvoju turizma te prijetnje koje je važno akceptirati. SWOT analiza pruža vrijedne inpute za definiranje razvojnog smjera i aktivnosti.

Također, sagledavanje prednosti i slabosti te prilika i prijetnji razvoj turizma može se lakše uskladiti s potrebama svih dionika tj. lokalne zajednice, lokalnih poduzeća, udruga, poduzetnika i lokalnog stanovništva.

SNAGE	SLABOSTI
Očuvana i slikovita priroda – krajolici	Nedostatak tradicije u turizmu
Velik broj izvora pitke vode	Nedovoljna educiranost za turistički razvoj
Povoljan geografski položaj	Starenje stanovništva
Očuvana materijalna i nematerijalna kulturna baština	Depopulacija
Ljubaznost i gostoljubivost lokalnog stanovništva	Nedostatna financijska sredstva za intenzivniji marketing
Visoka razina sigurnosti	Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
Zajednički i skladan rad različitih udruga i OPG-ova	Nedostatak turističke infrastrukture

PRILIKE	PRIJETNJE
Rast interesa za očuvanim ruralnim destinacijama	Gospodarske krize
Razvoj gastronomskog turizma	Nestabilno geopolitičkog okruženje
Razvoj lovno i ribolovnog turizma	Nastavak depopulacije
Rast interesa za izletničkim turizmom – razvoj izletničkog turizma	Nerješavanje imovinsko-pravnih odnosa
Gradnja imidža destinacije povezane s izvornim vrijednostima	Klimatske promjene
	Nastavak sudskih procesa oko dvorca
	Marković-Kulmer

Jedna od glavnih snaga općine Cernik je očuvana, čista i zelena priroda koja postaje sve zanimljivija turističkom tržištu, posebno onom u potrazi za novim i neotkrivenim destinacijama. Toj očuvanosti pridonosi i činjenica brojnih izvora pitke vode. Cernik ima povoljan geografski položaj i dobro je prometno povezan s većim gradovima. Nadalje, Cernik, zahvaljujući svojoj bogatoj povijesti i događanjima na ovim prostorima baštini materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu. Stanovnici su ljubazni i gostoljubivi, destinacija je sigurna i krasi je zajednički i skladan suživot građana i poduzetnika.

Ipak, postoje i određene slabosti, a one se najviše očituju u nedostatku tradicije u turizmu i nedovoljne educiranosti za turistički razvoj. Drugo, Cernik dijeli sliku demografskih kretanja

kontinentalne Hrvatske, odnosno, dogodila se depopulacija. Za turističko pozicioniranje potrebna su veća financijska ulaganja u promociju, što u ovome trenutku nedostaje. Neke od glavnih atrakcija nisu u funkciji turizma i još uvijek postoje neriješeni imovinsko-pravni odnosi za koje nije izvjesno kad će biti riješeni. Nadalje, turističku infrastrukturu je potrebno dalje razvijati i realizirati projekte koji će omogućiti veću razinu turistifikacije određenih dijelova Općine.

Istodobno, važno se osvrnuti na prilike i prijetnje koje dolaze iz okruženja. Prilike zasigurno predstavljaju rast interesa na turističkom tržištu za očuvanim ruralnim destinacijama te rast interesa za gastronomskim doživljajima. Također, priliku predstavlja intenzivniji razvoj izletničkog turizma te lovnog i ribolovnog. Posebno se mogu istaknuti jedinstvene manifestacije kojima se čuvaju 'stare sorte' voća što dugoročno može stvoriti imidž Cernika povezanog s izvornim vrijednostima.

Prijetnje koje dolaze iz okruženja mogu biti nastavak nesigurne geopolitičke situacije, gospodarske krize, nastavak depopulacije stanovništva, klimatske promjene koje mogu smanjiti kvalitetu života i ugroziti poljoprivredu kao i nastavak sudskih procesa oko dvorca Marković-Kulmer.

RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

5. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

5.1. Načela i vizija razvoja turizma

Kod definiranja načela i vizije razvoja turizma za općinu Cernik jedno od polazišta su načela i vizija koji su određeni za Brodsko-posavsku županiju. U Strategiji razvoja turizma i marketinškom planu za Brodsko-posavsku županiju do 2030. godine temeljno polazište za definiranje načela bilo je osnovno polazište razvoja hrvatskog turizma, a koje se odnosi na cjelogodišnji turizam, održivost i odgovornost.

Kod prostorne održivosti za Županiju, istaknuta je zaštita prostora i odgovornost privatnog i javnog sektora. Budući da prostor Brodsko-posavske županije krasi zaštićena priroda i općenito prirodna bogatstva koja tek treba valorizirati kroz turizam, važno je na početku istaknuti ovo načelo kako bi kroz djelovanje privatnog i javnog sektora prostor ostao neumanjene kvalitete budućim generacijama. Upravo je to načelo koje posebno valja istaknuti i za Cernik, zbog očuvanih prirodnih bogatstava.

Drugo načelo koje se tiče ekonomske održivosti podrazumijeva umrežavanje dionika, partnerstva i suradnju. Naime, upravo je i u SWOT analizi istaknuta prednost dobre suradnje među dionicima u destinaciji, stoga je ovo načelo koje i dalje treba podržavati.

Konačno, društvena odgovornost odnosi se na pažljivo planiranje razvoja i očuvanje lokalnih vrijednosti. Posebno je važno očuvati kulturu života i rada, običaje i stil života. Naime, pod utjecajem globalizacije upravo za te vrijednosti postoji opasnost da budu izgubljene. U Cerniku se kroz manifestacije i tradiciju poljoprivrede i voćarstva nastoje očuvati vrijednosti i na tome valja nastaviti raditi kroz različite oblike edukacije i promocije.

Sukladno navedenom, mogu se izdvojiti četiri glavna načela razvoja turizma za općinu Cernik

Održivost prostora i očuvanje prirode	Razvoj turizma treba biti usmjeren na očuvanje prirodnih bogatstava i krajolika, s osobitim naglaskom na odgovornost svih dionika (javnog i privatnog sektora) kako bi prostor ostao očuvan i za buduće generacije.
Ekonomska održivost kroz suradnju i umrežavanje	Poticanje suradnje između lokalnih dionika i razvoj partnerstava važan je temelj za održiv turizam. Postojeća dobra suradnja treba se dodatno razvijati i koristiti kao prednost.
Društvena odgovornost i očuvanje lokalne tradicije	Turizam treba biti usmjeren na očuvanje lokalne kulture, načina života, običaja i tradicija, posebno onih povezanih s poljoprivredom i voćarstvom. Potrebno je raditi na edukaciji i promociji tih vrijednosti kako bi se sačuvale u kontekstu globalnih utjecaja.

Vizija, kroz jasan i sažet način govori o tome što dionici očekuju od destinacije u nekom budućem razvoju i ona bi trebala biti određena na način da okuplja dionike i ujedinjuje ih u aktivnosti njenog ostvarenja. Isto tako, vizija destinacije Cernik treba biti uklopljena u viziju turizma Brodsko-posavske županije koja glasi:

VIZIJA TURIZMA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Brodsko-posavska županija prepoznata je kao prostor koji je dovoljno blizu, jednostavno i lako dostupan, a dovoljno daleko za osjećaj odmaka od užurbanosti. Kroz integraciju s iskonskom prirodom, druženja s ljubaznim domaćinima, uživanje u rančevima i salašima, očuvanoj tradiciji i običajima, jedinstvenoj gastronomiji ili dijelima velikih umjetnika, Brodsko-posavska županija stvara osjećaj usporavanja vremena i 'posvećenosti sebi'. Rijeka Sava i njeno okruženje, brda i šume, krajolici zanimljivi u svim godišnjim dobima, širokogrudni domaćini i doživljaj 'granice koja spaja' pružaju gostima upravo ono zbog čega putuju – nova iskustva, odmor i snagu za sutra.

Na provedenoj radionici s dionicima u Cerniku, pojmovi koji su se najviše spominjali od strane dionika bili su: 'prepoznatljivost po manifestacijama', 'destinacija zelenila i cvijeća', 'destinacija za vikendaše', 'mirno mjesto za siguran život', 'destinacija za boravak u prirodi', 'destinacija u koju će se doseliti stanovništvo', 'destinacija sporta i rekreacije', 'malo, kulturno mjesto', 'destinacija domaćih proizvoda', 'destinacija za odmor od svakodnevnih briga', 'destinacija s puno sadržaja'.

Iz navedenih asocijacija dionika i uzimajući u obzir viziju razvoja turizma Brodsko-posavske županije, moguće je viziju Cernika definirati na sljedeći način:

Cernik je mirna destinacija za opuštanje i bijeg od svakodnevice. Slikovita, zelena, pitoma priroda sa sadržajima za laganu rekreaciju i očuvanih kulturnih vrijednosti zanimljiva je svima koji žele otkriti autohtonost malog mjesta kroz očuvane običaje, gastronomiju i odnos prema onome što su stvorile prijašnje generacije.

5.2. Ciljevi razvoja turizma

Iz načela i vizije razvoja turizma moguće je izdvojiti nekoliko ciljeva razvoja destinacije Cernik:

1. Osigurati održivost razvoja turizma kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine
2. Razviti inovativne turističke proizvode i unaprijediti turističku infrastrukturu
3. Podignuti kvalitetu smještajne i ugostiteljske ponude
4. Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije

1. Osigurati održivost razvoja turizma kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine

Ovaj cilj usmjeren je na očuvanje, interpretaciju te uključivanje lokalne kulturne i prirodne baštine u turističku ponudu. To uključuje obnovu i promociju ključnih lokaliteta poput franjevačkog samostana, revitalizaciju i obnovu izletišta Strmac, njegovanje tradicionalne arhitekture te čuvanje prirodnih atrakcija planine Psunj i zelenih, šumskih krajolika. Održivost će se osigurati aktivnim uključivanjem lokalne zajednice, obrazovanjem o važnosti baštine te razvojem turizma koji poštuje okoliš i identitet mjesta.

2. Razviti inovativne turističke proizvode i unaprijediti turističku infrastrukturu

Kako bi Cernik postao atraktivna destinacija za posjetitelje tijekom cijele godine, potrebno je razviti tematski raznolike i autentične turističke proizvode – poput zanimljivih gastronomskih doživljaja, aktivnog odmora u zelenom i slikovitom okruženju, jedinstvenih manifestacija, kulturnih ruta i edukativnih programa za djecu i obitelji. Istovremeno je ključno unaprijediti osnovnu i prateću infrastrukturu, uključujući uređenje pješačkih i biciklističkih staza, signalizaciju, interpretacijske točke te unaprijediti korištenje digitalnih alata koji omogućuju lakše planiranje i bolju informiranost gostiju tijekom boravka u destinaciji.

3. Podignuti kvalitetu smještajne i ugostiteljske ponude

Povećanje broja kvalitetnih smještajnih kapaciteta, osobito u obliku ruralnih kuća za odmor i obiteljskog smještaja, ključno je za razvoj višednevnog turizma u Cerniku. Osim toga, kod smještaja je važno voditi se estetikom tradicijske arhitekture i specijalizirati ga za pojedine tržišne segmente gostiju. Također, nužno je osnažiti ugostiteljsku ponudu s naglaskom na lokalne proizvode i tradicijsku kuhinju, čime se stvara autentično iskustvo za posjetitelje. Kroz edukacije, umrežavanje i poticajne mjere treba motivirati lokalne dionike na unapređenje usluga u skladu s modernim standardima kvalitete i održivosti.

4. Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije

Za uspješan razvoj turizma, potrebno je uspostaviti koordiniran i profesionalan sustav upravljanja destinacijom, koji uključuje sve ključne dionike – od općine i turističke zajednice do lokalnih poduzetnika i civilnog sektora. Važno je jasno pozicionirati Cernik kao ruralnu destinaciju s bogatom kulturnom ponudom i prirodnim vrijednostima, posebno zdravim i zelenim okolišem, kvalitetnim zrakom, i okruženjem idealnim za opuštanje, odmor i zdravlje.

Kad je riječ o kvantitativnim ciljevima turističkog razvoja onda je važno naglasiti kako se općina Cernik nalazi u razmjerno ranoj fazi turističkog razvoja u kojoj bilježi skromne kapacitete i ponudu. Veće iskorake moguće je očekivati nakon revitalizacije izletišta Strmac koji bi mogao u većoj mjeri potaknuti i poduzetništvo, odnosno, uključivanje privatnog sektora u turizam. U tom smislu u ovom planskom razdoblju od sljedeće četiri godine moguće je postaviti sljedeće ciljeve:

- povećanje smještajnih kapaciteta (ležajevi) za 55 % (40 novih ležajeva)
- podizanje iskorištenosti smještajnih kapaciteta na više od 40 dana
- godišnja stopa rasta noćenja od 8 %.

5.3. Strateški pravac i prioriteti

Strateški pravac i prioriteti proizlaze iz definiranih ciljeva razvoja turizma iz kojih se izvode konkretne mjere i aktivnosti. Razvoj turizma u općini Cernik usmjeren je na unapređenje postojeće i stvaranje nove infrastrukture, održivom korištenju resursa i atrakcija, podizanju kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti te podizanje prepoznatljivosti Cernika kao turističke destinacije.

Strateški pravac: Cernik se razvija kao održiva, autentična i cjelogodišnja turistička destinacija, utemeljena na prirodnim vrijednostima, kulturno-povijesnom nasljeđu i tradiciji života ruralne Slavonije, s ciljem stvaranja kvalitetnog doživljaja za posjetitelje i održivog razvoja za lokalnu zajednicu.

Razvojni prioriteti usklađuju se s ostalim relevantnim strateškim dokumentima:

- Usklađeni su s razvojnom strategijom Županije i Općine
- Mjere i aktivnosti osmišljeni su na način da se uzimaju u obzir nadležnosti i djelokrug rada organizacija koje ih trebaju provoditi
- Povezani su s razvojnim prioritetima Europske unije, nacionalnim i županijskim turističkim politikama

Vizija koju je Općina Cernik definirala u Strateškom planu razvoja općine Cernik glasi „Općina Cernik s tehnološki razvijenom infrastrukturom, konkurentnim i pametnim gospodarstvom je lider pametnih ruralnih područja. Prirodni resursi na održiv se način koriste u svrhu razvoja specifičnih oblika turističke ponude u sinergiji sa suvremenom poljoprivrednom proizvodnjom. Uz očuvane tradicijske vrijednosti i običaje, kvalitetne i raznolike društvene sadržaje, te aktivnu lokalnu zajednicu, područje općine perspektivno je za život i rad mladih obitelji“.

U tom smislu nadovezuju se i strateški prioriteti u turizmu te ih je moguće izdvojiti na sljedeći način:

1. Razvoj održivog turizma usmjerenog na očuvanje prirodnih, kulturnih i društvenih resursa

Turizam u Cerniku treba se temeljiti na održivim principima koji integriraju ekološku, ekonomsku, socijalnu i kulturnu dimenziju održivosti. Takav razvoj podrazumijeva održivo korištenje prirodnih resursa, podršku lokanoj ekonomiji i zajednici, očuvanje kulturne baštine, edukaciju i podizanje svijesti.

2. Razvoj integriranih turističkih proizvoda i unapređenje kvalitete turističke infrastrukture

Turistička ponuda Cernika treba se razvijati kroz umrežavanje prirodnih resursa, kulturnih atrakcija, manifestacija, gastronomije i lokalnih usluga u zanimljive turističke proizvode. Posebno je važno je naglasiti povezivanje turizma i poljoprivrede, kao tradicionalne gospodarske grane, čime se omogućava dodana sadržajnost turističkog iskustva. Time se stvara autentična i raznolika ponuda usmjerena na suvremene potrebe posjetitelja. Kako bi takvi proizvodi bili konkurentni i atraktivni, nužno je kontinuirano unapređivati kvalitetu turističke infrastrukture – uključujući smještajne kapacitete, interpretacijsku i informativnu signalizaciju, rekreacijske sadržaje (biciklističke i pješačke staze, izletišta) i drugo. Također je važno osigurati dostupnost infrastrukture za sve grupe posjetitelja.

3. Podizanje kvalitete i autentičnosti smještajne i ugostiteljske ponude

Turizam treba djelovati kao alat za očuvanje i promociju lokalnih običaja, jezika, kulinarstva, zanata i ruralnog načina života. Prioritet je poticanje lokalnog poduzetništva, posebice u poljoprivredi i prehrambenoj proizvodnji te uključivanje lokalnog stanovništva u stvaranje i pružanje turističkih sadržaja. Kulturna baština Cernika treba biti temelj turističkog identiteta, kroz manifestacije, interpretaciju i proizvode s lokalnim pečatom.

4. Učinkovito upravljanje destinacijom i podizanje prepoznatljivosti destinacije

Uspješan razvoj turizma u Cerniku zahtijeva visoku razinu koordinacije i suradnje među svim relevantnim dionicima, uključujući lokalnu samoupravu, turističku zajednicu, privatne poduzetnike, OPG-ove, udruge, vjerske i kulturne institucije te samu lokalnu zajednicu. Potrebno je graditi međusobno povjerenje, jasno definirati uloge i odgovornosti te poticati zajedničko donošenje odluka i realizaciju projekata u interesu razvoja destinacije. Osim toga, prioritet je usmjeren na jačanje promocije kroz različite kanale i medije.

5.4. Mjere i aktivnosti

Kako bi se ostvario održivi razvoj turizma, važno je integrirati različite aspekte, od infrastrukture, smještajnih kapaciteta i ugostiteljske ponude, do manifestacija i kulturnih sadržaja koji Cernik čine jedinstvenim. Aktivnosti usmjerene na promociju lokalnih proizvoda, razvoj turističkih proizvoda i poboljšanje turističke infrastrukture, zajedno s poticanjem suradnje svih dionika, ključni su za stvaranje prepoznatljivosti Cernika i jačanje razvoja turizma. Također je važno kontinuirano raditi na unapređenju i podizanju kvalitete turističke infrastrukture kao i na očuvanju kulture života i rada lokalnog stanovništva.

U nastavku se razrađuju prioriteti i mjere.

Prioritet	Mjere
1. Razvoj održivog turizma usmjerenog na očuvanje prirodnih, kulturnih i društvenih resursa	Mjera 1.1. Podizanje razine edukacije i osnaživanje dionika Mjera 1.2. Očuvanje kulturne baštine i tradicije života i rada
2. Razvoj integriranih turističkih proizvoda i unapređenje kvalitete turističke infrastrukture	Mjera 2.1. Razvoj aktivnog turizma i valorizacija prirodne baštine Mjera 2.2. Valorizacija kulturne baštine i razvoj vjerskog turizma Mjera 2.3. Unapređenje turističke signalizacije i interpretacije
3. Podizanje kvalitete i autentičnosti smještajne i ugostiteljske ponude	Mjera 3.1. Podizanje kvalitete smještajne ponude Mjera 3.2. Unapređenje gastronomske ponude
4. Učinkovito upravljanje destinacijom i podizanje prepoznatljivosti destinacije	Mjera 4.1. Unapređenje upravljanja destinacijom i praćenje održivosti turizma Mjera 4.2. Podizanje prepoznatljivosti destinacije Mjera 4.3. Razvijanje partnerstva i suradnje Mjera 4.4. Izrada digitalne platforme <i>VisitCernik</i>

Prioritet	1. Razvoj održivog turizma usmjerenog na očuvanje prirodnih, kulturnih i društvenih resursa
Mjera	Mjera 1. 1. Podizanje razine edukacije i osnaživanje dionika
Specifični cilj	Osigurati održivost razvoja turizma kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine osnaživanje
Opis	Cilj ove mjere je jačanje kapaciteta lokalnih dionika kroz edukaciju, prijenos znanja i aktivno uključivanje mladih u održivi razvoj destinacije. Odnosi se na organizaciju radionica namijenjenih turističkim dionicima, OPG-ovima, udrugama i lokalnim pružateljima usluga, s temama poput <i>storytellinga</i> , digitalnog marketinga, razvoja poslovnih modela i održivog upravljanja resursima. Osim edukacija, mogu se koristiti i financijske mjere kao i poticaji za pristup EU fondovima i drugim izvorima. Financijske mjere odnose se na dodjelu bespovratnih potpora (npr. za uređenje smještajnih objekata, za ulaganje u održive tehnologije, sufinanciranje promocijskih aktivnosti, sudjelovanje na sajmovima i slično). Kad je riječ o poticajima za pristup EU fondovima i drugima izvorima, Općina Cernik može poduzetnicima pružati savjetodavnu podršku (pomoć u pripremi projektne dokumentacije) kao i organizirati radionice o

	financiranju (edukacija OPG-ova i poduzetnika o dostupnih mjerama, natječajima i procedurama prijave). Dodatno se naglasak stavlja na programe volonterskog turizma za mlade, kojim će se studenti relevantnih studijskih programa (povijest, turizam, agronomija) uključivati u projekte interpretacije baštine, vođenja posjetitelja i očuvanja lokalne prirodne i kulturne baštine. Mjera pridonosi jačanju znanja, stvaranju partnerstva i izgradnji zajedničkog identiteta temeljenog na načelima održivosti i aktivnog uključivanja zajednice.
Aktivnosti	• Organizacija i provedba 'Akademije održivog turizma Cernik' (izrada programa, provedba radionica, praćenje sudjelovanja i evaluacija) • Osmišljavanje i provedba projekta 'Nula otpada u turizmu' – edukacija dionika o zbrinjavanju otpada • Financijske potpore (istražiti potrebu za sufinanciranjem, provesti javni natječaj, evaluirati) • Pristup EU fondovima i financiranju (npr. organizirati info-dane o EU natječajima, educirati tim za pomoć kod pisanja projekata i slično, provesti radionice) • Uspostava programa volonterskog turizma za mlade (razvijanje suradnje s fakultetima i studentskim organizacijama, razvoj volonterskih programa) ○ Komunikacija i promocija programa (promocija programa preko lokalnih medija) ○ Monitoring i evaluacija učinaka mjere (prikupljanje povratnih informacija od dionika, unapređenje programa)
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik i Općina Cernik
Izvori financiranja	Vlastita sredstava, sredstva fondova iz turizma i EU sredstva

Prioritet	1. Razvoj održivog turizma usmjerenog na očuvanje prirodnih, kulturnih i društvenih resursa
Mjera	Mjera 1.2. Očuvanje kulturne baštine i tradicije života i rada
Specifični cilj	Osigurati održivost razvoja turizma kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine
Opis	Ova mjera usmjerena je na očuvanje i aktivno uključivanje lokalne tradicije, običaja, zanata i načina života u turističku ponudu Cernika, s ciljem jačanja identiteta zajednice i stvaranja temelja za održivi turizam. Kroz prenošenje znanja, oživljavanje starih vještina i vrednovanje nematerijalne baštine, mjera doprinosi autentičnosti destinacije i većoj uključenosti lokalnog stanovništva. Aktivnosti obuhvaćaju organizaciju radionica tradicijskih običaja i zanata, prikupljanje i digitalizaciju priča, recepata i običaja te razvoj interpretacijskih sadržaja koji posjetiteljima predstavljaju lokalni način života na interaktivan način. Poseban naglasak stavlja se na unapređenje postojećih manifestacija s jedinstvenim lokalnim temama poput „Sačuvajmo stare sorte“, „Dani cerničkog portugisca“ i „Ćuptetijada“, koje imaju potencijal postati prepoznatljive turističke atrakcije. Mjera također uključuje uvođenje novih edukativnih i kulturnih sadržaja za različite ciljne skupine (stručnjaci, djeca, posjetitelji), jaču prezentaciju lokalnih proizvoda, unaprjeđenje infrastrukture (prostor za događanja, organizacija prometa i parkiranja), povezivanje s drugim

	destinacijama te poboljšanje promocije, osobito putem interneta i društvenih mreža.
Aktivnosti	• Unapređenje sustava interpretacije kulturnih atrakcija • Unapređenje i razvoj manifestacija • Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta za tradicijske događaje • Prikupljanje, dokumentiranje i digitalizacija nematerijalne baštine (priče, legende, običaji, recepti) • Razvoj suvenira inspiriranih lokalnom tradicijom • Unapređenje promocije, posebno kroz digitalne alate
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik i Općina Cernik
Izvori financiranja	Vlastita sredstva, sredstva fondova iz turizma i EU sredstva

Prioritet	2. Razvoj integriranih turističkih proizvoda i unapređenje kvalitete turističke infrastrukture
Mjera	Mjera 2.1. Razvoj aktivnog turizma i valorizacija prirodne baštine
Specifični cilj	Razviti inovativne turističke proizvode i unaprijediti turističku infrastrukturu
Opis	U širem kontekstu, mjera uključuje razvoj ponude za različite oblike aktivnog turizma, biciklizma, hodanja s ciljem privlačenja različitih ciljnih skupina koje traže boravak u prirodi. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje bioraznolikosti, ekološku osviještenost, korištenje lokalnih proizvoda i angažman lokalne zajednice u oblikovanju turističke ponude. Posebno valja naglasiti potencijal lovnog i ribolovnog turizma za koje dodatno valja unaprijediti infrastrukturu, uključujući pristupne staze, signalizaciju, odmorišta, parkirališta i edukativne ploče.
Aktivnosti	• Poticanje razvoja ponude za različite oblike aktivnog odmora • Organizacija događanja vezanih za prirodu • Uređenje infrastrukture za lovni i ribolovni turizam • Unapređenje usluga i sadržaja za posjetitelje (specijalizirani smještaj, najam oprema, gastronomska ponuda) • Ciljana promocija
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik i Općina Cernik
Izvori financiranja	Vlastita sredstva, sredstva fondova iz turizma i EU sredstva

Prioritet	2. Razvoj integriranih turističkih proizvoda i unapređenje kvalitete turističke infrastrukture
Mjera	Mjera 2.2. Valorizacija kulturne baštine i razvoj vjerskog turizma
Specifični cilj	Razviti inovativne turističke proizvode i unaprijediti turističku infrastrukturu
Opis	Cernik posjeduje iznimno vrijednu kulturno-vjersku baštinu koja ima potencijal postati snažan temelj za razvoj održivog turizma. Središnji element ove baštine je franjevački samostan, jedan od najvažnijih kulturno-povijesnih spomenika u regiji, koji u svojem sklopu čuva zbirku 'Biblijsko-arheološka muzejska izložba'. Ova jedinstvena zbirka, nastala je zahvaljujući radu dr. fra Tomislava Vuka, profesora na Fakultetu za biblijske znanosti i arheologiju u Jeruzalemu. Uz izniman kulturni značaj, samostan ima i veliki duhovni potencijal koji može biti dodatno razvijen kroz sadržaje koji odgovaraju potrebama suvremenih posjetitelja, bilo da se radi o hodočasnici, kulturnim turistima, školskim

	grupama, znanstvenicima ili lokalnim stanovnicima. Cilj mjere je razvijati vjerski turizam na način koji uključuje očuvanje i interpretaciju baštine, poboljšanje infrastrukture, razvoj specijaliziranih duhovnih i edukativnih programa, promociju manifestacija te stvaranje snažnih veza sa širim prostorom.
Aktivnosti	• Uređenje i opremanje prostora franjevačkog samostana (pristupne staze, uređenje prostora za prihvata) • Razvoj i provedba duhovnih i edukativnih programa • Organizacija vjersko-kulturnih manifestacija (npr. Biblijski dani u Cerniku) • Povezivanje sa širim vjerskim i kulturnim destinacijama (razvoj hodočasničkih ruta, tematskih itinerara, suradnja s Požeškom biskupijom) • Ishođenje tehnološkog i projektantskog rješenja te potpune projektno-tehničke dokumentacije budućeg interpretacijskog centra
Nositelji provedbe	• Franjevački samostan Cernik • Općina Cernik, TZ općine Cernik, Požeška biskupija, kulturne i obrazovne institucije, lokalne udruge
Izvori financiranja	• EU fondovi, nacionalni izvori – Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo kulture i medija • Privatna ulaganja i donacije

Prioritet	2. Razvoj integriranih turističkih proizvoda i unapređenje kvalitete turističke infrastrukture
Mjera	Mjera 2.3. Unapređenje turističke signalizacije i interpretacije
Specifični cilj	Razviti inovativne turističke proizvode i unaprijediti turističku infrastrukturu
Opis	Ova mjera je usmjerena na poboljšanje orijentacije, informiranosti i doživljaja posjetitelja kroz sustavno postavljanje suvremene, vizualno usklađene i informativno bogate turističke signalizacije i interpretacijskih sadržaja na području općine Cernik. Kroz ovu mjeru omogućit će se bolja vidljivost i dostupnost ključnih kulturnih i prirodnih atrakcija. U fokusu mjere je izrada i postavljanje informativnih i smjerokaznih ploča te unapređenje interpretacijskih sadržaja na ključnim lokacijama (franjevački samostan, planinarske staze, manifestacijski prostori, OPG-ovi, lokalne znamenitosti). Naglasak je na vizualnoj i sadržajnoj dosljednosti, dvojezičnosti (ili višejezičnosti), očuvanju krajobraza, uključivanju lokalne zajednice u izradu sadržaja te primjeni interpretacijskih tehnika koje pobuđuju zanimanje i emocije kod posjetitelja.
Aktivnosti	• Izrada koncepta i dizajna signalizacije i interpretacije • Mapiranje novih lokacija i atrakcija • Izrada sadržaja i interpretacijskih materijala • Izrada i postavljanje novih interpretacijskih ploča
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik Općina Cernik
Izvori financiranja	Budžet TZ općine Cernik i Općine Cernik Nacionalni izvori: Ministarstvo turizma i sporta, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (ako je riječ o ekosignalizaciji, ekostazama i sl.)

Prioritet	3. Podizanje kvalitete i autentičnosti smještajne i ugostiteljske ponude
Mjera	Mjera 3.1. Podizanje kvalitete smještajne ponude
Specifični cilj	Podignuti kvalitetu smještajne i ugostiteljske ponude
Opis	Podizanje kvalitete smještajne ponude u Cerniku ključno je za razvoj održivog i cjelogodišnjeg turizma, posebno u kontekstu sve većeg interesa za boravak u prirodi. Poseban potencijal nosi naselje Strmac, odnosno, realizacija projekta

	njegove revitalizacije. To je posebno značajno zbog smještaja ovog lokaliteta u podnožju Psunja te činjenice da nudi iznimne prirodne resurse, mir i autentičan ambijent. Ulaganjem u obnovu i modernizaciju postojećih kapaciteta (koji su predviđeni ovim projektom) te poticanjem razvoja manjih obiteljskih i ruralnih smještajnih objekata, Cernik može postati prepoznatljivo odredište za ljubitelje aktivnog odmora, planinarenja i boravka na otvorenom. Istovremeno, nužno je raditi na edukaciji pružatelja usluga, standardizaciji kvalitete, promociji ekoloških i održivih praksi te povezivanju smještaja s lokalnim atrakcijama. Time se stvara integrirana turistička ponuda koja produžuje boravak gostiju, povećava prihode i osnažuje lokalnu zajednicu.
Aktivnosti	• Realizacija projekta revitalizacije izletišta Strmac (vidi poglavlje o projektima) • Edukacija malih lokalnih iznajmljivača • Poticanje otvaranja novog obiteljskog smještaja • Razvoj tematskih i specijaliziranih smještajnih jedinica • Povezivanje smještaja s lokalnom ponudom • Digitalizacija i vidljivost smještajne ponude
Nositelji provedbe	Privatni poduzetnici TZ općine Cernik i Općina Cernik (poticanje, edukacija, promocija)
Izvori financiranja	Privatni poduzetnici Nacionalni izvori: Ministarstvo turizma i sporta, EU fondovi

Prioritet	3. Podizanje kvalitete i autentičnosti smještajne i ugostiteljske ponude
Mjera	Mjera 3.2. Unapređenje gastronomske ponude
Specifični cilj	Podignuti kvalitetu smještajne i ugostiteljske ponude
Opis	Cilj ove mjere je unaprijediti kvalitetu i prepoznatljivost gastronomske ponude Cernika kroz očuvanje, promociju i inovativnu prezentaciju lokalnih kulinarskih specijaliteta, s posebnim naglaskom na tradicionalnu deliciju – čuptet. Čuptet, specifično jelo koje potječe iz Cernika, nosi snažnu kulturnu i povijesnu vrijednost te ima potencijal postati zaštitni znak lokalne kuhinje i motiv dolaska za neke grupe posjetitelja.
Aktivnosti	• Edukativne radionice i kulinarske prezentacije pripreme čupteta (za lokalne škole (očuvanje autentičnog recepta i tehnike pripreme) • Brendiranje čupteta kao lokalnoga gastronomskog suvenira • Uključivanje čupteta u jelovnike regionalnih restorana i njegova prezentacija prilikom enogastronomskih manifestacija u široj regiji • Jačanje promocije čupteta kao jedinstvenoga lokalnog specijaliteta
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik
Izvori financiranja	Sredstva TZ općine Cernik i Općine Cernik Ministarstvo poljoprivrede Europski fondovi i programi Sponzorstva lokalnih poduzetnika i ugostitelja

Prioritet	4. Učinkovito upravljanje destinacijom i podizanje prepoznatljivosti destinacije
Mjera	Mjera 4.1. Unapređenje upravljanja destinacijom i praćenje održivosti turizma
Specifični cilj	Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije

Opis	Cilj ove mjere je profesionalizirati i sustavno unaprijediti upravljanje turističkim razvojem Općine Cernik kroz uvođenje alata za planiranje, praćenje i evaluaciju turističkog učinka. Ključni naglasak stavlja se na uključivanje lokalne zajednice u oblikovanje turističke politike te na korištenje podataka za donošenje odluka temeljenih na dokazima. Mjera podrazumijeva uspostavu mehanizama za redovito istraživanje mišljenja stanovnika o utjecajima turizma, analizu zadovoljstva i profila gostiju, kao i praćenje indikatora održivosti u skladu s principima odgovornog i ravnomjernog razvoja.
Aktivnosti	• Provedba istraživanja među lokalnim stanovništvom o percepciji turizma, potrebama i prijedlozima • Organizacija javnih rasprava i radionica na teme izazova turističkog razvoja • Uspostava baze podataka za praćenje trendova i distribucija informacija • Praćenje ključnih indikatora održivosti i distribucija informacija
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik
Izvori financiranja	Budžet TZ općine Cernik i Općine Cernik

Prioritet	4. Podizanje prepoznatljivosti destinacije
Mjera	Mjera 4.2. Podizanje prepoznatljivosti destinacije
Specifični cilj	Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije
Opis	Mjera je usmjerena na jačanje prepoznatljivosti destinacije Cernik kao ruralne turističke destinacije s bogatom kulturnom baštinom, netaknutom prirodom, mogućnostima rekreacije i boravka u zdravom okruženju i snažnim lokalnim identitetom. Kroz integrirane aktivnosti digitalne promocije i ciljane komunikacije, cilj je povećati vidljivost Cernika na turističkom tržištu. Mjera uključuje osmišljavanje i provedbu promotivnih kampanja te korištenje suvremenih komunikacijskih kanala koji će povezati tradiciju i autentičnost s potrebama suvremenih posjetitelja.
Aktivnosti	• Razvoj mrežne stranice • Ciljana promocija kroz digitalni marketing • Izrada promocijskih materijala • Sudjelovanje na sajmovima i događanjima u okruženju • Studijska putovanja za predstavnike medija
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik
Izvori financiranja	Budžet TZ općine Cernik

Prioritet	4. Učinkovito upravljanje destinacijom i podizanje prepoznatljivosti destinacije
Mjera	Mjera 4.3. Razvijanje partnerstva i suradnje
Specifični cilj	Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije
Opis	Ova mjera usmjerena je na jačanje institucionalne i operativne suradnje Općine Cernik s drugim ruralnim destinacijama u regiji Dunava i Alpa, koje se suočavaju sa sličnim izazovima i imaju slične razvojne potencijale. Cilj je razmjena znanja, iskustava i dobrih praksi u području održivog upravljanja destinacijom, razvoja turističke ponude, očuvanja kulturne i prirodne baštine te promocije identiteta destinacije.

Aktivnosti	• Uspostava formalnih partnerstava sa sličnim ruralnim općinama iz Austrije, Slovenije, Mađarske, Slovačke i drugih zemalja regije • Sudjelovanje u međunarodnim i međuregionalnim projektima (npr. Interreg, Erasmus+ i dr.) • Organizacija studijskih putovanja i stručnih posjeta radi razmjene iskustava u razvoju održivog turizma i prezentaciji lokane baštine • Poticanje suradnje lokalnih dionika (OPG-ova, poduzetnika i drugih, a posebno vezano za poljoprivredu/voćarstvo) kroz umrežavanje i zajedničke radionice s partnerima iz inozemstva
Nositelji provedbe	Općina Cernik Udruga vinara, OPG-ova Obrazovne institucije
Izvori financiranja	Interreg programi Fondovi za ruralni razvoj Nacionalni izvori: Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova
Prioritet	4. Učinkovito upravljanje destinacijom i podizanje prepoznatljivosti destinacije
Mjera	Mjera 4.4. Izrada digitalne platforme <i>VisitCernik</i>
Specifični cilj	Unaprijediti upravljanje i marketing destinacije
Opis	Riječ je o razvoju moderne i višejezične digitalne platforme <i>VisitCernik</i> koja će objediniti sve informacije o turističkoj ponudi općine Cernik na jednom mjestu, ali u posebnom dijelu (B2B) sadržavati sve informacije za lokalne dionike u turizmu. Glavni dio platforme trebao bi biti usmjeren na turiste, strukturirano i jednostavno sadržavati sve informacije i zanimljivosti o Cerniku kao turističkoj destinaciji. Bilo bi korisno implementirati interaktivnu kartu atrakcija, smještaja, gastronomije, manifestacija i cjelokupne turističke ponude. Stranica treba biti dobro povezana s društvenim mrežama, prilagođena mobilnim uređajima. Stranica treba na pregledan način integrirati multimedijalne sadržaje kako bi bila zanimljiva i privlačna te kako bi na suvremen način predstavila sve posebitosti Cernika (fotografije, videomaterijali, virtualne šetnje). Dio koji bi bio namijenjen internoj javnosti (B2B) trebao bi sadržavati sve aktualne informacije važne za dionike (statistike, planski dokumenti, natječaji, projekti u tijeku, pokazatelji i rezultati različitih istraživanja – na lokalnoj, nacionalnoj razini), poveznice na korisne informacije, kontakte i slično).
Aktivnosti	• Analiza potreba i sadržaja platforme • Izrada koncepta, dizajna i strukture platforme • Izrada platforme uz promociju i informiranje javnosti • Redovito ažuriranje i održavanje sadržaja
Nositelji provedbe	TZ općine Cernik, Općina Cernik
Izvori financiranja	Budžet TZ općine Cernik i Općine Cernik Ministarstvo turizma i sporta, EU fondovi

SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

6. Smjernice i preporuke za dionike razvoja i praćenje implementacije plana

Smjernice i preporuke za dionike razvoja

Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave brinu se za razinu kvalitete života lokalnog stanovništva i kroz svoje aktivnosti pridonose atraktivnosti i održivosti destinacije. Zbog toga su one jedan od glavnih dionika u procesu donošenja i provedbe plana upravljanja destinacijom.

Djelokrug rada općina obuhvaća brojne aspekte koje oblikuju destinaciju i s time prostor u kojem se stvara turistička ponuda. Posebno valja istaknuti: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, primarnu i zdravstvenu zaštitu, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, promet na svom području i ostalo. Općina Cernik ulaže u infrastrukturne projekte, podržava razvoj turizma, štiti kulturnu i prirodnu baštinu.

Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Lokalne turističke zajednice, kao lokalne destinacijske menadžment organizacije, odgovorne su za djelokrug poslova vezanih za razvoj proizvoda, informacije i istraživanje i distribuciju. Turistička zajednica općine Cernik svoje aktivnosti provodi planovima i programima rada prema propisanoj metodologiji Ministarstva turizma i sporta. S obzirom na skroman budžet, veći dio aktivnosti odnosi se na aktivnosti odnosa s javnošću, nastupe na sajmovima, prezentacijama i poslovnim radionicama, kreiranje promotivnog materijala. Također, Turistička zajednica brine o turističkoj signalizaciji. Veći dio prihoda ostvaruje se kroz fond za turističke zajednice na nedovoljno razvijenim područjima. Turistička zajednica općine Cernik, s obzirom na djelokrug zadataka, najviše je odgovorna za poticanje razvoja turističkih proizvoda, unapređenje znanja i vještina dionika u turizmu te podizanje prepoznatljivosti destinacije.

Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turističkom destinacijom

S obzirom na prirodu turističkog proizvoda brojni dionici u destinaciji sudjeluju u stvaranju turističke ponude. Osim javnog sektora, privatni sektor izravno sudjeluje u stvaranju kvalitetne ponude i ključni je nositelj razvoja. To su ponajviše poduzetnici koji nude smještajne kapacitete, ugostitelji, turističke agencije, trgovci i drugi ponuđači proizvoda i usluga. Kroz njihovu inovativnost, praćenje i prilagodbu novim trendovima može se osiguravati održivost destinacije. Glavne preporuke za te dionike upravo se odnose na međusobno umrežavanje, inoviranje sadržaja, kontinuiranu edukaciju i prilagodbu zahtjevima tržišta, čuvanje autentičnosti i stvaranje ponude koja će odražavati određene jedinstvenosti destinacije Cernik. Isto tako, važno je uključivanje u realizaciju plana upravljanja destinacijom, njihov aktivan angažman i praćenje provedbe svih projekata.

Preporuke za praćenje implementacije plana upravljanja destinacijom

Za učinkovito praćenje izvršenja Plana upravljanja destinacijom Cernik preporuka je uspostaviti sustav monitoringa temeljen na jasnim procedurama i odgovornostima. Vezano za to, predlaže se osnivanje radne skupine za praćenje provedbe plana. Članovi radne skupine bili bi predstavnici Općine Cernik, Turističke zajednice općine Cernik, glavnih lokalnih udruga iz područja kulturnih i obrazovnih institucija te stručnjaka iz područja zaštite okoliša. Radna skupina bi imala zadaću redovito pratiti ostvarenje definiranih mjera i aktivnosti, analizirati obvezne i specifične pokazatelje te identificirati izazove u provedbi plana.

Zakonom je predviđeno da se svake godine na sjednici tijela javne uprave podnosi izvještaj o provedbi plana te da se, sukladno potrebama, plan može izmijeniti i nadopuniti. Radna skupina bi predlagala eventualne izmjene i dopune plana sukladno potrebama i praćenju pokazatelja održivosti.

Praćenje specifičnih pokazatelja ovisi o destinacijama i njenim specifičnim obilježjima dok praćenje obveznih pokazatelja treba pratiti sljedeću dinamiku:

Pokazatelji koji se prate jednom godišnje:	P.1 Broj noćenja na 100 stanovnika u vrhu sezone
	P.5 Broj turističkih ambulanti
	P.11 Broj dolazaka turista u vršnom mjesecu
	P.12 Prosječna duljina boravka
	P.13 Broj zaposlenih u turizmu (smještaj i ugostiteljstvo)
	P.14 Poslovni prihodi u turizmu
	P.15 Broj smještajnih objekata i kapaciteta
	P.16 Udio kreveta visoke kategorije
Pokazatelji koji se prate svake dvije godine:	P.17 Indeks sezonalnosti (7–8 i 6–9)
	P.4 Udio pristupačnih atrakcija
	P.6 Omjer potrošnje vode turista i stanovnika
	P.7 Omjer otpada turista i stanovnika
Pokazatelji koji se prate svake četiri godine:	P.10 Sustav prilagodbe klimatskim promjenama
	P.2 Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	P.3 Zadovoljstvo boravkom u destinaciji
	P.8 Udio zaštićenih područja
	P.9 Omjer potrošnje električne energije turista i stanovnika

Kako bi se osigurala kontinuirana evaluacija i prilagodba, previđa se kvartalno sastajanje radne skupine, uz mogućnost sazivanja izvanrednih sastanaka u slučaju značajnijih odstupanja ili novih razvojnih prilika. Sustav monitoringa temeljio bi se na kombinaciji kvantitativnih podataka (pokazatelji) i kvalitativnih informacija (mišljenja dionika) što bi omogućilo cjelovit uvid u stanje turizma u destinaciji i prilagodbu aktivnosti. Dodatno je važno naglasiti potrebu transparentnog praćenja provedbe Plana, praćenje aktivnosti u okruženju, odnosno, na županijskoj i nacionalnoj razini te potrebu promišljanja svih aktivnosti u skladu s načelima održivog razvoja.

7. Popis projekata

Plan upravljanja destinacijom Cernik, uvažavajući sve potencijale turističkih resursa (kroz predložene projekte) podrazumijeva primjenu zelene tranzicije koja se provodi kroz niz politika i mjera usmjerenih na postizanje održivog razvoja i smanjenje utjecaja na okoliš⁴ a što je u skladu s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti RH. Stoga su svi predloženi projekata usmjereni na primjenu zelene tehnologije. Kroz predložene projekte potrebno je poticati digitalnu tranziciju, posebno kroz jačanje digitalnih kompetencija zaposlenika kao i obrade potrebnih podataka.

Razrada i primjena predloženih projekata mogu biti financirani kroz različite programe i djelovanja različitih politika, od poljoprivrede i regionalne politike pa do zelene i digitalne transformacije. Predloženi projekti općine Cernik time potiču i podržavaju razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma jer se time ostvaruju ciljevi europskoga zelenog plana.

Naziv projekta	Revitalizacija izletišta Strmac
Kratki opis predmeta projekta	Izletišta Strmac smješteno je u podnožju Psunja u lijepom i zelenom prirodnom okruženju. Riječ je o dolini okruženoj brdima kroz koju protječe gorski potok Šumetlica. Sve zajedno stvara lijepe vizure za ugodan boravak i rekreaciju. Ovim projektom planira se revitalizacija izletišta s brojnim novim sadržajima. Dodatno područje Strmca je ima iznimno ugodnu klimu pa je pogodno za zdravstveni turizam. Projektom se planira 'Izletišta Strmac' kao jedinstvena prostorno-funkcionalna cjelina. Zahvat u prostoru uključuje: rekonstrukciju bazena, izgradnju nove strojarnice za bazen, pomoćne objekte – svlačionicu i <i>caffe bar</i> , recepciju i suvenirnicu, izgradnju novog objekta glavne zgrade, dvije kuće za odmor, obnovu i izgradnju instalaciju vodoopskrbe, izgradnju rasvjete i elektrotehničkih instalacija, obnovu postojećih i izgradnju novih pješačkih staza, izgradnju novih trim staza, izgradnju parkirališta i obnovu pristupnih staza, izgradnju stajališta autobusa, izgradnju vanjskog fitnes parka, izgradnju terena za tenis i stolni tenis, rekonstrukciju terena za nogomet i košarku, izgradnju dječjeg igrališta, izgradnju igraonice za djecu na otvorenom za školu u prirodi, obnovu urbane opreme, izgradnju sjenica i roštilja i izgradnju rasvjete postojeće pozornice.
Kratki opis svrhe projekta	Svrha projekta je obnova i revitalizacija izletišta, obnova postojećih i razvoj novih sadržaja s ciljem intenziviranja razvoja turizma na području općine Cernik. Također je cilj ponuda novih sadržaja turističkom tržištu; sukladno trendovima raste potražnje za aktivnim odmorom u prirodi kao i podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt pridonosi ostvarenju pokazatelja održivosti, posebno: - Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe projekta	Općina Cernik
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Općina Cernik

⁴ To uključuje prelazak na obnovljive izvore energije, poboljšanje energetske učinkovitosti, smanjenje emisija stakleničkih plinova, te promicanje kružne ekonomije. Europska unija teži postati klimatski neutralna do 2050. godine, što je ključni cilj zelene transformacije

Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2028.
Ključne točke ostvarenja projekta	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	7.000.000,00 eura
Iznos vlastitog financiranja	
Ostali mogući izvori financiranja	EU fondovi
Imovinsko-pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	<i>Koncesija, pravo građenja, pravo služnosti, suvlasništvo, ugovor o zakupu, vlasništvo, ostalo ili nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi</i>
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Projekt ima završenu sljedeću dokumentaciju: Glavni projekt: Arhitektonski projekt - Glavni projekt: Građevinski projekt - projekt vodoopskrbe, odvodnje i hidrantske mreže - Glavni projekt: Građevinski projekt – projekt konstrukcije

Način doprinosa strateškom/posebnom cilju

Ovaj projekt pridonosi strateškom cilju stvaranja okruženja za održivi turizam na više načina. Prvo, stvara se turistički proizvod koji na primjeren način valorizira iznimnu prirodnu baštinu koja je prepoznata prije skoro stotinjak godina. Koriste se prednosti klime, obnavlja se resurs koji pridonosi zdravlju i stavlja se na tržište kao odgovor na aktualne trendove rasta potražnje za proizvodima aktivnog i zdravog odmora. Ponajviše, stvara se atrakcija koja u velikoj mjeri može pridonijeti kvaliteti života lokalnog stanovništva Brodsko-posavske županije i šire regije.

Na koji način projekt predviđa značajan i mjerljiv, izravni ili neizravni pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore?

S obzirom na sve stvorene preduvjete i završenu dokumentaciju predviđa se početak provedbe projekta u planskom razdoblju od 2025.- 2028. godina.

Projekt ima:

- Glavni projekt: Arhitektonski projekt
- Glavni projekt: Građevinski projekt - projekt vodoopskrbe, odvodnje i hidrantske mreže
- Glavni projekt: Građevinski projekt – projekt konstrukcije

Prelazi li projekt od posebnog značaja minimalnu vrijednost od 1.000.000,00 eura

Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 7.000.000,00 eura.

Naziv projekta	Obnova i širenje mreže biciklističkih, pješačkih i planinarskih staza
Kratki opis predmeta projekta	Na području općine Cernik nalaze se brojne planinarske staze na Psunju koje su usklađeni s registrom puteva Hrvatskoga planinarskog saveza. Također, brdsko-šumski predjeli potencijal su za razvoj više cikloturističkih ruta koje su već planirane u okviru projekta 'Slavonia Bike'. Dodatno, planira se revitalizacija i izgradnja novih staza. Jedna od njih je edukativno-poučna staza na području naselja Cernička Šagovina u dužini od 2,5 km. Riječ je o pješačkoj stazi koja vodi hrastovom šumom prema vrhu Psunja. Stazu je potrebno revitalizirati i opremiti je turističkom signalizacijom i interpretacijom. Osim toga planiraju se i izgradnje edukativno-poučnih staza na području naselja Cernik. Jedna u ravničarskom dijelu u dužini od oko 2 km, a druga oko franjevačkog samostana i šumskog predjela oko 0,5 km. Zanimljivost staze je da bi dijelom prolazila kroz voćnjak. Obje staze bi bile edukativnog karaktera, opremljene turističkom signalizacijom i interpretacijom, klupama i sjenicama.
Kratki opis svrhe projekta	Svrha projekta je revitalizirati i izgraditi novu turističku infrastrukturu koja će obogatiti turističku ponudu općine Cernik.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt pridonosi ostvarenju pokazatelja održivosti, posebno: - Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe projekta	Općina Cernik
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Općina Cernik
Planirani početak provedbe projekta	
Planirani završetak provedbe projekta	
Ključne točke ostvarenja projekta	
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	800.000,00 eura
Iznos vlastitog financiranja	
Ostali mogući izvori financiranja	
Imovinsko-pravni odnosi	-
Osnova za raspolaganje nekretninama	-
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	-
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	-

Naziv projekta	Pilot projekt 'Nula otpada u turizmu – Cernik kao održiva ruralna destinacija'
Kratki opis predmeta projekta	Projekt „Nula otpada u turizmu“ usmjeren je na uspostavu održivog modela turističkog razvoja u Općini Cernik koji minimalizira negativan utjecaj na okoliš kroz odgovorno upravljanje otpadom, promicanje lokalne nabave te poticanje pružatelja usluga na stjecanje ekocertifikata. Projekt integrira ekološke standarde u svakodnevno poslovanje ugostiteljskih i smještajnih objekata, događanja i turističkih aktivnosti, s ciljem stvaranja zelene, autentične i konkurentne destinacije. U sklopu projekta posebna pažnja posvećuje se očuvanju starih i autohtonih sorti voća, koje su dio tradicijske poljoprivrede i prehrambene baštine Općine Cernik. Ove sorte – poput starih vrsta jabuka, krušaka, šljiva i trešanja – predstavljaju vrijedan resurs za održivu lokalnu gastronomiju i mogu biti ključni element u razvoju autentičnih proizvoda i turističkih iskustava. Projektom se planira potaknuti sadnja i obnova tradicionalnih voćnjaka, organizacija edukativnih radionica za lokalne proizvođače i ugostitelje, kao i razvoj etikete za proizvode od starih sorti (sokovi, rakije, džemovi). Očuvanje ovih sorti pridonosi bioraznolikosti, smanjuje potrebu za kemijskim tretmanima te omogućava gostima dublje povezivanje s lokalnim identitetom kroz okuse prošlosti. Projekt bi, među ostalim, uključivao edukaciju dionika o održivom poslovanju, poticanje lokalne i sezone nabave, certificiranje eko-objekata, aktivnosti na očuvanju starih sorti voća.
Kratki opis svrhe projekta	Svrha ovog projekta je potaknuti održiv i odgovoran razvoj turizma u Općini Cernik kroz smanjenje otpada, promicanje lokalne nabave, certificiranje ekološki osviještenih smještajnih i ugostiteljskih objekata te očuvanje lokalne baštine, uključujući stare sorte voća, čime se stvara zelena, autentična i konkurentna destinacija koja poštuje okoliš i lokalnu zajednicu.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt pridonosi ostvarenju pokazatelja održivosti, posebno: - Okolišnim pokazateljima održivosti - Društvenim pokazateljima održivosti, naročito zadovoljstvu lokalnog stanovništva turizmom i zadovoljstvu cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe projekta	Općina Cernik
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Općina Cernik
Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2028.
Ključne točke ostvarenja projekta	Ključne točke bile bi: uspostava projektnog tima, analiza postojećeg stanja, definiranje potrebnih aktivnosti, provedba, evaluacija i promocija projekta
Planirani rokovi postignuća ključnih točaka ostvarenja projekta	2026. – 2028.
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	N/A

Iznos vlastitog financiranja	
Ostali mogući izvori financiranja	EU fondovi Nacionalna sredstava
Imovinsko-pravni odnosi	N/A
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	N/A

8. PRILOZI

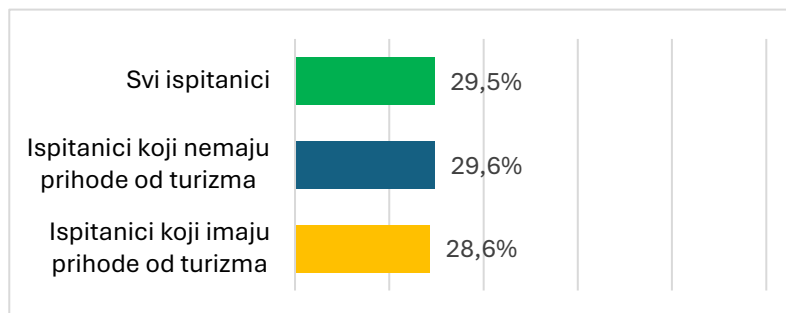
Prilog 1. Stavovi lokalnog stanovništva o razvoju turizma

Za potrebe izrade Plana upravljanja destinacijom u veljači 2025. godine provedeno je *online* istraživanje (platforma *EU Survey*) putem kojeg se sakupilo 88 važećih anketa. U nastavku slijede rezultati.

Sociodemografska obilježja ispitanika: u istraživanju je sudjelovalo 56 % žena. Najveći udio ispitanika bio je u dobi od 26 do 45 godina (56,8 %). Ispitanici su po pitanju obrazovanja bili najviše u grupi srednje škole i niže (62,5 %). Kad je riječ o primanjima, najveći udio je onih s primanjima kućanstva od 1.001 do 1.500 eura (21,6 %) i onih s primanjima od 2.001 do 3.000 eura (19,3 %).

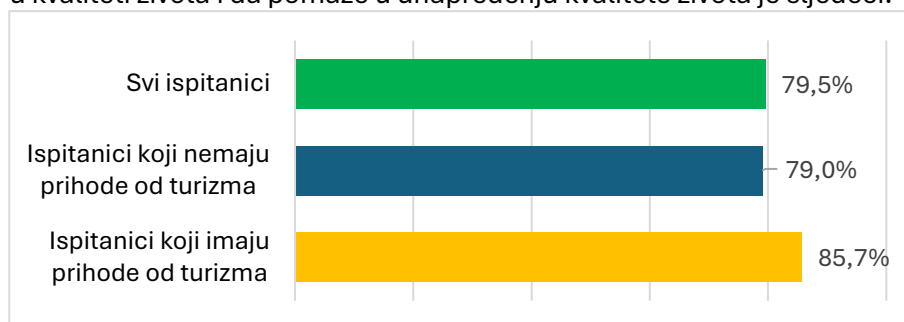
Zadovoljstvo razvojem turizma

Na skali mogućih odgovora od 1 do 5 udio ispitanika koji su odgovorili s 4 ili 5 je sljedeći:

Utjecaj turizma na kvalitetu života

Mogući odgovori na ovo pitanje su bili: smanjuje kvalitetu života, pomaže u održavanju kvalitete života, pomaže u unapređenju kvalitete života, nema nikakav učinak. Udio onih koji su odgovorili pozitivno tj. da pomaže u kvaliteti života i da pomaže u unapređenju kvalitete života je sljedeći:

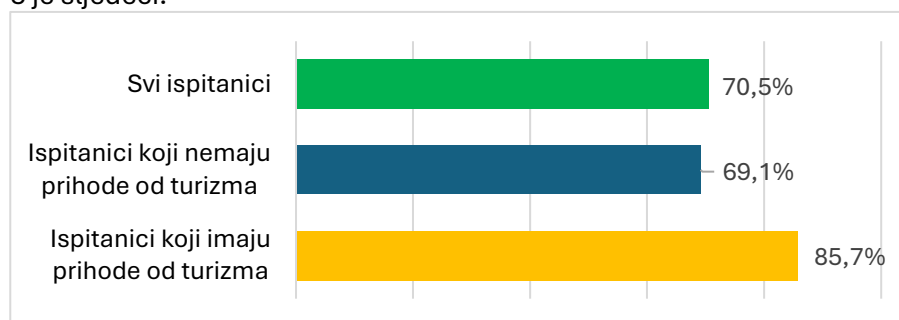
**Utjecaj na
očuvanje
autentičnosti**

Na skali mogućih odgovora od 1 do 5, udio ispitanika koji su odgovorili 4 ili 5 je sljedeći:

**Utjecaj na
očuvanje
tradicije, običaja
i kulture**

Na skali mogućih odgovora od 1 do 5, udio ispitanika koji su odgovorili 4 ili 5 je sljedeći:

**Spremnost na
bavljenje
turizmom**

Udio ispitanika koji su na skali od 1 (jako mala vjerojatnost) do 5 (vrlo je velika vjerojatnost) odgovorili 4 ili 5 je 44,2 % .

Prilog 2. Popis zaštićenih kulturnih dobara

R.br.	Registar ski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
1	P-6229	Arheološko nalazište s ostacima srednjovjekovne crkve sv. Stjepana u Opatovcu	Opatovac	Arheologija	Preventivn o zaštićeno dobro
2	P-6767	Crkva sv. Leonarda u Cerniku	Cernik	Nepokretna pojedinačna	Preventivn o zaštićeno dobro
3	Z-1278	Crkva sv. Petra sa samostanom	Cernik	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Z-1279	Dvorac Marković - Kulmer	Cernik	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Z-4969	Ruševine Grada Podvrško s grobljem	Podvrško	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
6	Z-1275	Srednjovjekovni grad Gračanica	Baćin Dol	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Z-7839	Židovska groblja	Banova Jaruga; Belišće; Bjelovar; Bolman; Brod Moravice; Cernik; Čakovci; Čepin; Darda; Donja Dubrava; Đurđevac; Garešnica; Gola; Grubišno Polje; Imbriovec; Jagodnjak; Jastrebarsko; Kneževi Vinogradi; Križevci; Kutina; Kutjevo; Legrad; Lipik; Novi Gradac; Novska; Ogulin; Opatija; Ozalj; Pakrac; Petlovac; Petrijevci; Pleternica; Podgorač; Popovac; Pula; Ruševo; Sisak; Slavonski Brod; Split; Suhopolje; Šarengard; Uljanik; Vela Luka; Velika Gorica; Vinkovci; Voloder; Vrbanja; Vrbovsko; Vukovar; Zamost Brodski; Zmajevac; Županja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Prilog 3. Sažetak Plana upravljanja destinacijom Cernik

Općina Cernik raspolaže vrijednim prirodnim i kulturnim resursima i atrakcijama, ali je turizam još uvijek u ranoj fazi razvoja i postoje još brojne neiskorištene mogućnosti. Glavni resursi uključuju šumoviti Psunj, izletišta Strmac (koje treba revitalizirati), vinorodne brežuljke i poljoprivrednu baštinu, bogatu sakralnu baštinu (Franjevački samostan s crkvom sv. Petra i kulturno-povijesne lokalitete (dvorac Marković-Kulmer koji zahtijeva potpunu obnovu, srednjovjekovne utvrde), kao i niz manifestacija visoke atrakcijske vrijednosti („Srednjovjekovni grad Cernik“, „Dani cerničkog portugisca“ i dr.).

U 2024. godini ostvareno je 500 noćenja i 218 dolazaka. Međutim, Cernik bilježi značajan broj jednodnevnih posjetitelja, posebno u vrijeme održavanja manifestacija, koji se statistički ne prate, ali čine značajan dio ukupne turističke potražnje. U Cerniku dominiraju domaći gosti (77 %), dok su najbrojniji strani turisti iz Njemačke, Švicarske i Austrije. Smještajni kapaciteti su, za sada, skromni (72 kreveta, najviše u hostelima, apartmanima i privatnom smještaju, s niskom iskorištenošću.

Turistička infrastruktura obuhvaća planinarske i biciklističke staze, sportske terene i izletišta, ali je potrebna njihova obnova i razvoj novih sadržaja. Posebno se to odnosi na revitalizaciju izletišta Strmac koji bi mogao postati generator značajnije turističke potražnje. Kulturna, vjerska i ruralna baština pruža mogućnosti za razvoj tematskih turističkih proizvoda (kulturni, enogastronomski, vjerski turizam). Komunalna i prometna infrastruktura je razmjerno dobra, pri čemu se može naglasiti dobra cestovna povezanost, odnosno blizina autoceste A3.

Prostorno-planinski dokumenti Brodsko-posavske županije i Općine Cernik govore o razvoju turizma, uključujući seoski, zdravstveni, sportsko-rekreacijski i kulturni turizam te posebno revitalizaciju izletišta Strmac. Digitalizacija se razvija kroz Strategiju pametne Općine Cernik 2022.-2026., dok je promocija usmjerena na društvene mreže. U daljnjoj promociji važna je suradnja s TZ Brodsko-posavske županije.

Glavni izazovi razvoja turizma vezani su za negativne demografske trendove, nedostatak stručne radne snage u turizmu, neriješene vlasničke odnose vezane za pojedine atrakcije te prevladavanje nedovoljne valorizacije postojećih resursa. Glavne prilike za razvoj turizma proizlaze iz tržišnih trendova koji govore o orijentaciji prema održivim, autentičnim, ruralnim destinacijama s očuvanom prirodom i zdravim okruženjem i dobrim omjerom vrijednosti za novac.

Turistička aktivnost u Cerniku, za sada, je još uvijek niska te stoga ne postoji opterećenje lokalne zajednice turizmom. Zbog malog broja posjetitelja, nije moguće relativno izmjeriti potrošnju vode, energije ni količinu otpada vezanu uz turizam. Opterećenje komunalnog sustava stoga praktički ne postoji. Trenutno na području općine Cernik nema javne turističke infrastrukture pristupačne za osobe s invaliditetom. Evidentirano je sedam zaštićenih i dva preventivno zaštićena kulturna dobra, dok prirodno zaštićenih područja nema. Specifični pokazatelji pokazali su da općina ima sustav gospodarenja otpadom te sustav za pravovremenu reakciju na probleme s kvalitetom vode. Generalno, razina turističke aktivnosti i pritiska na lokalne resurse u Cerniku je vrlo niska, no potencijal za razvoj postoji i zahtijeva ulaganja u infrastrukturu, pristupačnost i promociju turističke ponude.

SWOT analiza pokazala je da su glavne snage Cernika očuvana priroda, izvori pitke vode, povoljan položaj, kulturna baštine, gostoljubivost i sigurnost te dobra suradnja udruga i OPG-ova. Slabosti uključuju nedostatak tradicije u turizmu, slabu edukaciju, depopulaciju, manjak financijskih sredstava, neriješene imovinsko-pravne odnose i nedostatak infrastrukture. Prilike su rast interesa za ruralne destinacije, gastronomiju, izletnički, lovni i ribolovni turizam te razvoj imidža povezanog s izvornim vrijednostima. Prijetnje su nove gospodarske krize, geopolitička zbivanja, nastavak depopulacije, klimatske promjene i nerješavanje sudskih sporova vezanih za kulturne atrakcije.

Vizija Cernika kao turističke destinacije glasi: „Cernik je mirna destinacija za opuštanje i bijeg od svakodnevice. Slikovita, zelena, pitoma priroda sa sadržajima za laganu rekreaciju i očuvanih kulturnih vrijednosti, zanimljiva je svima koji žele otkriti autohtonost malog mjesta kroz očuvane običaje, gastronomiju i odnos prema onome što su stvorile prijašnje generacije.“ Strateški pravac: „Cernik se razvija kao održiva, autentična i cjelogodišnja turistička destinacija, utemeljena na prirodnim vrijednostima, kulturno-povijesnom nasljeđu i tradiciji života ruralne Slavonije, s ciljem stvaranja kvalitetnog doživljaja za posjetitelje i održivog razvoja za lokalnu zajednicu.“

Prioriteti i mjere uključuju: 1) Održivi turizam – edukacija i osnaživanje dionika, očuvanje baštine i tradicije; 2) Integrirani proizvodi i infrastruktura – aktivni, lovni, ribolovni i vjerski turizam, bolja signalizacija; 3) Kvaliteta smještaja i gastronomije – revitalizacija izletišta Strmac, unapređenje ruralnog smještaja, brendiranje ćupteta; 4) Upravljanje i promocija – profesionalizacija upravljanja, jačanje vidljivosti, partnerstva, digitalna platforma *VisitCernik*.

Smjernice za dionike odnose se na: 1) Općinu Cernik koja treba nastaviti s ulaganjima u infrastrukturu, brinuti se o zaštiti okoliša i baštini; 2) Turističku zajednicu općine Cernik koja se brine o razvoju turističkih proizvoda, edukaciji dionika i unapređenju promocije Cernika kao turističke destinacije; 3) privatni sektor koji se treba umrežavati, razvijati partnerstva, uvoditi inovacije i istovremeno čuvati autentične vrijednosti Cernika. Za praćenje provedbe predviđa se formiranje radne skupine koja će pratiti implementaciju planiranih mjera, aktivnost i projekata, pratiti pokazatelje, pripremati izvještaje i, sukladno potrebama, inovirati i uvoditi nove aktivnosti.

U ovom planskom razdoblju (četiri godine, 2025. – 2029.) planirana su tri glavne projekta:

1) Revitalizacija izletišta Strmac – riječ je o obnovi i dogradnji postojećih sadržaja te izgradnji novih (smještajni kapaciteti, sportski i rekreativni sadržaji, dječja igrališta, pješačke i trim staze, ugostiteljski objekti, parking i rasvjeta). Kroz ovaj projekt Cernik bi se mogao pozicionirati kao destinacija za aktivni i zdravstveni turizam. Istovremeno bi se uvelike podigla kvaliteta života lokalnog stanovništva.

2) Obnova i širenje mreže biciklističkih, pješačkih i planinarskih staza – revitalizacija postojećih i izgradnja novih staza, uključujući edukativno-poučne rute, opremanje signalizacijom, interpretacijom, klupama i sjenicama.

3) Pilot-projekt „Nula otpada u turizmu – Cernik kao održiva ruralna destinacija“ – uspostava modela održivog turizma kroz smanjenje otpada, lokalnu i sezonsku nabavu, certificiranje ekoobjekata, očuvanje i revitalizaciju starih sorti voća, razvoj lokanih gastronomskih proizvoda te edukaciju dionika.

Svi projekti usmjereni su na jačanje održivosti, zadovoljstva lokalne zajednice i posjetitelja te diversifikaciju turističke ponude u skladu s aktualnim tržišnim trendovima.